

İletişim ve Dil

1. Dil, iletişimin temel ögesidir. Dil aracılığı ile insanlar duygu, düşünce ve hayallerini ifade eder ve birbirleriyle iletişim kurarlar. Taşıdığı değerler ile bir milletin fertlerini bir arada tutan dil, geçmiş ile gelecek arasındaki en önemli köprüdür.

Bu parçada dilin hangi özelliğine değinilmemiştir?

- A) Canlılığına
- B) Yansıtıcılığına
- B) Aracı oluşuna
- C) Toplumsallığına
- E) Birleştiriciliğine

2. Dil ile - - - - arasındaki münasebeti bilen bir kimse dili tek başına almaz. Zira dilde her kelimenin ses, şekil ve manasını tayin eden odur. Yunus Emre'nin şiirlerinin dilini, yazıldığı devir ve çevreden ayrı ele alamazsınız. Nitekim onun eserlerinin kökleri yetiştiği topraklara sımsıkı bağlıdır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) düşünce
- B) edebiyat
- C) insan
- D) kültür
- E) iletişim

3. Maksim Gorki, fırıncı çıraklığı yıllarında, Tolstoy'un bir hikâyesini okurken öylesine kendinden geçer ki acaba kâğıdın içinde efsunlu bir şey mi var diye havaya kaldırır, bakar. Tabi beyaz sayfa üzerinde siyah harflerden başka bir şey görmez. Saf fırıncı çırağını etkileyen unsur ise o ak sahife üzerinde yazılı kara harflerden başka bir şey değildir. Harfler, seslerin işaretleridir. Kelimeler ise seslerden oluşur. Yazılı veya sözlü işaretlerle, göz önünde bulunmayan her şeyi göz önüne getirebilir, ölüleri diriltebilir, ağaçları konuşturabilirsiniz. Bu, büyü değil de nedir?

Bu parçaya verilebilecek en uygun başlık aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gorki'nin Çıraklık Yılları
- B) Yazı Dilinin Önemi
- C) Dillerin Kökeni
- D) Harfler ve Sözcükler
- E) Dilin Gücü

4. I. Dil, bir ulusun aynasıdır; bu aynaya baktığımız zaman, orada kendimizin en gerçek yansımalarını buluruz.
II. Dili başka dillerin sözcüklerinden uzaklaştırıp temiz tutmak; tıpkı vücudunu, vicdanını, evini, köyünü ve şehrini temiz tutmak gibi ahlaki bir ödevdir.
III. Dili zengin olanın aklı büyük, hayali geniş mi geniş, fikir evreni ise uçsuz bucaksız olur.
IV. Ülkesini, yüksek istiklalini korumasını bilen Türk milleti, dilini de yabancı diller boyunduruğundan kurtarmalıdır.
V. Bir milletin gerçek yurdu onun dilidir, bir milleti tanımak isterseniz dilinden başlamalısınız.

Numaralanmış sözler konu bakımından eşleştirildiğinde hangisi dışarıda kalır?

- A) I.
- B) II.
- C) III.
- D) IV.
- E) V.

5. Türkiye Türkçesinde son yıllarda özellikle televizyon, gazete ve İnternet başta olmak üzere çeşitli kitle iletişim araçlarının güçlü etkisiyle konuşma dilinde var olan birçok unsurun yazı diline yansıtılmaya çalışıldığı görülmektedir. Örneğin "- - -" şeklindeki bir yazım bunun tipik bir örneğidir.

Aşağıdaki cümlelerden hangisi bu parçadaki boşluğa getirilemez?

- A) Kapıyı kitlediğimden emin değilim.
- B) Zonguldak'a ne gün yağmur yağdı?
- C) Sendeki dede yadigârı saate noldu?
- D) Terziye kaç dakka giderim.
- E) Onlar burdan asla ayrılmazlar.

6. Karın lapa lapa yağdığı anlarda bir adam alelacele eczaneye girdi ve tuttuğu buruşuk kâğıdı ıslak elleriyle kalfaya uzatıverdi. Kalfa, kâğıdı almadı; adama kaşıyla diğer müşterileri gösterdi. Bunun üzerine adam başını eğerek sıranın en arkasına geçti.

Bu parçada iletişim ögeleri ile ilgili aşağıdaki eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

- A) Adam-Gönderici
- B) Eczane-Bağlam
- C) Diğer müşteriler-Alıcı
- D) Adamın sıraya geçmesi-Geri bildirim
- E) Kalfanın mimiği-Kanal

İletişim ve Dil

7. Divanu Lugati't-Türk'ten beri Türkçe sözlüklerde örneklerine rastlanan argo, ortak dilden beslenen ancak ondan ayrı olarak belirli topluluklara mensup insanların sözcüklere ve sözlere yeni anlamlar yükleyerek oluşturduğu hususi bir dildir. Denebilir ki argo, dilin yaramaz çocuğudur. Argo kullanan kişi herhangi bir sebepten dolayı iletişimin sınırlı bir kesim tarafından anlaşılmasını ister. Argo aslında bir başka türlü söyleme, böylece "söyleyebilme"nin yoludur. Bu yolda kimi zaman ince bir alaya kimi zaman örtmeceye kimi zaman da mecaza rastlamak kaçınılmazdır.

Bu parçadan argo kavramı ile ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Genel dilin etkisinde oluşmuş özel bir dildir.
- B) Söylenmek istenenin gizlenmesi esastır.
- C) Çok anlamlılık bakımından zengindir.
- D) Bir tür dil kusuru kabul edilir.
- E) Köklü bir geçmişe sahiptir.

8. Bu doktorlar bir âlem arkadaş! Neredeyse söylediklerinin hiçbirini anlamadım. Görünen o ki bildiğimiz Türkçeden ayrı olarak yalnızca kendi aralarında kullandıkları bir söz dağarcığı ile de iletişim kurabiliyorlar. Yazıları da bir acayip! Hepimizin bildiği harfler ama şekil şemal kargacık burgacık. Dumanla ya da ışıkla haberleşseler sanki daha iyi olacak. Hoş, benim kulaklarla beraber gözler de emeklilik dilekçesini verdi lakin yine de kâğıttaki yazıdan doktorun beni nereye gönderdiğini anlamış oldum. Dilim de dönmüyor ya bizim oralarda söylendiği gibi "Rütgen cekilcekmiş." Zaten aklımdakileri İstanbul Türkçesiyle diyebilseydim bu kafayla âlim olurdum alimallah!

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine bir gönderme yoktur?

- A) Standart dile
- B) Bazı iletişim araçlarına
- C) Dilin alıcıyı harekete geçirme işlevine
- D) Jargona
- E) Beden diline

9. Bir suna uçurdum Çıldır elinden
Arpaçay'ı Gars'ı geçin durnalar
Yoluz uğrarsa bah Gağızman'a
Fuat Bey'de bir çay için durnalar

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenmez?

- A) Ağız özelliği gösteren ifadeler vardır.
- B) Örneklemeye başvurulmuştur.
- C) Dil, sanatsal işlevde kullanılmıştır.
- D) Devrik cümlelere yer verilmiştir.
- E) Sade ve içten bir söyleyişe sahiptir.

10. Bugünlerde sokaklarımızın ve caddelerimizin yabancı kelimelerle kirlendiği doğrudur ama bence Türkçenin asıl derdi, bir ur gibi sokaklarımızı ve caddelerimizi saran yabancı kelimeler değil, bizim Türkçe yaşamayışımızdır. O kafelerde içtiklerimiz, o arenalarda attığımız naralardır asıl Türkçeyi yaralayan. Niçin yabancı kelimelere meylediyoruz çünkü hayatımızı Türkçe yaşamıyoruz. Türkçenin kelimelerinin de bize yetmeyeceğini düşünüyoruz. Sadece tabelaları indirdiğimizde Türkçenin dertleri son bulmayacak bence. Türkçenin derdine derman olmak istiyorsak önce başkalarının hayatını yaşamaktan vazgeçmeliyiz.

Bu parçada asıl yakınılan durum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yabancı kökenli sözcüklerin yaygınlığı
- B) Millî kültürden uzaklaşılmasının dilde bulduğu karşılıklar
- C) Dilin kullanımına dair dikkatsizlik
- D) Çağın gereklerine ayak uydurulamaması
- E) Türkçenin duygu ve düşünceleri ifadede yetersiz olduğu algısı

11. Ali Bey, komşusu ile sohbet ederken ertesi gün bahçeye inip kuru yaprakları toplayacağını söyler.

Ali Bey'in komşusu aşağıdakilerden hangisini söylerse dili göndergesel işlevde kullanmış olur?

- A) Meteorolojiye göre yarın hava yağmurlu olacakmış.
- B) Harika! İşte benim çevre dostu komşum.
- C) O zaman gel de bendeki tırmığı vereyim.
- D) Geçen gün diktığımız fidelere de su tutar mısın?
- E) Yaprak sıkılmıştı ağaçtan / Bahaneydi sonbahar

Edebiyat - Edebiyatın Bilimle ve Güzel Sanatlarla İlişkisi - Metinlerin Sınıflandırılması

1. (I) Arapça “edeb (ahlak)” kökünden türetilen “edebiyat” kelimesinin ilk defa Tanzimat Dönemi’nde kullanılmaya başlandığı görülür. (II) Ondan önce bu alan için “ilm-i edeb”, “şîir ve inşa” gibi ifadeler kullanılmaktadır. (III) Edebiyat kelimesi o yıllarda Fransızca “littérature” sözcüğünün Türkçedeki karşılığı olarak düşünülmüş ve kullanılmıştır. (IV) Bugüne gelindiğinde tam bir tanımı yapılamasa da olay, düşünce, duygu ve hayalleri sözlü ya da yazılı olarak güzel ve etkili bir biçimde nakletme sanatı şeklinde düşünülebilir. (V) O hâlde bu görsel sanat türünün temel malzemesinin dil olduğu sonucuna varılabilir.

Numaralanmış cümlelerden hangisinde bir bilgi yanlışlığı vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

2. Edebiyat dışındaki bütün güzel sanatlar -resim, musiki, dans, heykel, mimari vb.- kültür sahasına girdiği gibi, güzel sanatların dışında insanoğlunun elinden çıkma eşya, yiyecek, içecek, elbise, silah, alet vesaire de kültür sahasına girer. Böyle olmakla beraber, ben şahsen edebiyatı hemen hemen kültüre denk buluyorum. Denklik ayniyet demek değildir. Aynadaki hayal, kendisine yansıyan eşyaya benzer. Edebiyat, bu manada kültürün aynadaki aksine benzetilebilir. Bu demektir ki kültür sahasında ne varsa onların hepsinin yansımalarını edebiyatta bulmak mümkündür.

Bu parçadan hareketle,

- I. Edebiyat, hayata tutulmuş bir aynadır.
II. Edebiyat için bir tanım yapılamaz.
III. Edebî verimler, kültürel yapıdan bağımsız olarak ele alınamaz.
IV. Edebî metinler sıradan sözlerle veya cümlelerle oluşturulamaz.

cümlelerinden hangileri bu paragrafta söylenenlerle benzer bir iletiye sahiptir?

- A) Yalnız I. B) I ve III. C) II ve III.
D) II ve IV. E) III ve IV.

3. Bir sanatkârın eserleri başka bir sanatkârınkinden ayrı bir karakter taşıdığı gibi aynı sanatkârın muhtelif eserleri de birbirinden ayrı çehreler arz eder.

Bu parçada edebî eserler ile ilgili aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Özlülüğü B) İnandırıcılığı C) Tutarlılığı
D) Özgünlüğü E) Evrenselliği

4. İyi bir edebiyatçı olmak öncelikle sağlam bir hayal gücü ister. Bilhassa geçmiş asırları göz önünde canlandırmak için hayal gücü bilgi kadar önemlidir. Hayal edilenleri başkaları açısından görünür kılabilmek için buna bir de - - - - gücünü eklemek gerekir.

Bu parçadaki boşluğa aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) anlatma B) soyutlama C) karşılaştırma
D) dinleme E) anlama

5. Bir edebî eserde aranılacak en mühim özellik, her şeyden önce onun nasıl bir davranış tarzının ifadesi olduğudur. Bunu bulabilmek için esere bütün olarak bakmak, onun ruhunu kavramak, muhteva ve üsluba ait teferruatı bu ruha bağlamak icap eder. Edibin kâinat, hayat, cemiyet, tabiat ve insan karşısında almış olduğu hususi tavırdan hareket etmek ve teferruatından daima ona varmak lâzım gelir. Mevzu, kompozisyon, fikir, kelime, hayal, ahenk bir yazarın, eserini vücuda getirmek için seçtiği ve kullandığı her şey, onun şahsiyetini ortaya koyar.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisinde verilenler arasındaki ilişkiden söz edilmektedir?

- A) Yazar-Toplum B) Eser-Yazar C) Toplum-Eser
D) Dil-Toplum E) Yazar-Dil

6. Leonardo da Vinci sanatı evrene ilişkin bir bilgi türü olarak görür. Bu bakış, sanat ve bilim arasındaki güçlü bağı işaret eder ki uzunca bir süre dünyada sanat ile bilgi arasında kopukluk olmadığı düşüncesi hâkim olmuştur. Bugün de her ne kadar farklı disiplinler olarak bilinseler ve aralarında amaç, yöntem ve dil bakımından birtakım farklılıklar bulunsada bu iki disiplin birbirlerini beslemeye hatta zaman zaman bir diğerinin sınırlarında yürüyüş yapmaya devam eder. Örneğin bilimin sanata etkisi konusunda ilginç bir ilişki türü bilimsel üretimlerin âdeta sanatsal bir objeye dönüşmesidir. Hubble uzay teleskobu ya da siborg mühendisliğindeki gelişmeler bugün insanları Picasso’nun resimleri kadar heyecanlandırıyor, yeni çağ-rişimlara kapı açıyor.

Bu parçaya getirilebilecek en uygun başlık aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sanat Nedir?
B) Bilimin Tarihî Gelişimi
C) Sanatsal Bilim
D) Sanat-Bilim Etkileşimi
E) Edebiyat Bilimi

Edebiyat - Edebiyatın Bilimle ve Güzel Sanatlarla İlişkisi - Metinlerin Sınıflandırılması

7. I.
Gün bitti. Ağaçta neşe söndü.
Yaprak ateş oldu, kuş da yakut;
Yaprakla kuşun parıltısından
Havuzun suyu erguvana döndü
- II.
Güneş ışığı, atmosferden geçerken saçılıma uğrar. Tüm renkleri barındıran beyaz ışıktan; yüksek enerjili mavi ışık, düşük enerjili kırmızı ışığa göre daha fazla saçılır. Bu durum beyazın içindeki maviyi azalttığından Güneş'in daha kırmızı görünmesine sebep olur.
- Bu metinlerin karşılaştırılması ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**
- A) I. metin edebî, II. metin ise öğretici bir metinden alınmıştır.
B) I. metin duygu, II. metin bilgi odaklıdır.
C) I. metinde nesnel bir bakış açısı varken II. metinde öznellik söz konusudur.
D) I. metinde dil sanatsal işlevde, II. metinde ise gönderge işlevde kullanılmıştır.
E) I. metinde hissettirme, sezdirme, ikinci metinde ise haberdar etme esastır.

8. Bilinç akımı tekniği, - - - - edebiyata armağanıdır. Bu tekniği denemek isteyen bir edebiyatçı ister istemez bilinçte ve bilinçaltında yer alanlarla ilgili tahlillere gitmekte, dolaşısıyla eserine ruhsal bir derinlik kazandırmaktadır. Peki, nedir özetle bu teknik? Kişinin aklından geçenlerin birinci kişi ağzından yansıtılmasıdır.

Bu parçadaki boşluğa aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) sosyolojinin
B) felsefenin
C) psikolojinin
D) tarihin
E) fiziğin

9. Müzik sanatından yazın sanatına, plastik sanatların tüm kollarından gösteri sanatlarına kadar birçok alan, bir başka disiplinle beraber, sanatın üretim alanlarını genişletip sınırları ortadan kaldırarak arayışlarını çoğu kez disiplinler arası yürütmektedir. Günümüz sanatlarına baktığımızda video sanatı, dijital sanat ve diğer birçokları isimlerinde disiplinler arası bilgiyi barındırmaktadır. Disiplinler arası çalışmalar geçmişten bugüne hâlâ devam etmektedir. Birçok sanatçı diğer disiplinlerden etkilenecek bunları eserlerine yansıtmıştır.

Aşağıdaki durumlardan hangisi bu parçadaki açıklamayı örneklemeyiz?

- A) Ahmet Hamdi Tanpınar'ın "Mahur Beste" ve "Huzur"-da günlük hayatı ya da İstanbul manzaralarını anlatırken ünlü ressamların tablolarına göndermeler yapması
B) Andre Gide'in "Pastoral Senfoni" isimli eserini Alman besteci Beethoven'ın 6. senfonisinden esinlenerek yazması
C) Ahmet Mithat Efendi için romanın toplumun sosyo-kültürel yapısını, bu alanlardaki temel sorunlarını yansıtmaya ve halkı bilgilendirme vasıtası olması
D) Kemal Tahir'in "Devlet Ana" romanında anlatıcının yer yer tarihî kaynaklardan alıntılar yaparak okuyucuya bilgi vermesi
E) Moliere'in "Cimri" adlı oyununun, ismini başkahramanı Harpagon'un kişilik özelliğinden alması

10. İyi bir anlatımda bulunması gereken özelliklerden biri açıklıktır. Açık bir anlatımda herhangi bir belirsizliğe, kuşkuya yol açacak ifadeye yer verilmez.

Buna göre,

- I. Bu masa eskisi kadar sağlam değil.
II. Böreğinin tarifini kimseye vermez.
III. Arkadaşımın bahçesi âdeta bir çiçek bahçesi.
IV. Canım Ege! Elbette sen denizlerin sultanısın.
V. Afişler üç beş günde bir değiştirilirdi.

yargılarının hangilerinde anlatımda açıklık ilkelerine uyulmamıştır?

- A) I ve II. B) I ve III. C) II ve IV.
D) III. ve V. D) IV. ve V.

Hikâye (Tarihî Gelişim-Tür Özellikleri-Olay ve Durum Hikâyesi-Gelenek ve Gerçeklik)

1. Ayrı, her şeyden, herkesten ayrı ve uzak kalmak; sadece kendisini dinlemek, yalnız kendi düşünebileceği gibi düşünmek istiyordu. O nedenle sakız gibi çığnenmiş sözlerden, bir dua kadar çok yinelenmiş yeni fikirlerden eser bulunmayan, hiçliğin ve güzelliğin hüküm sürdüğü bu çöle gelmişti.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçadaki altı çizili deyimlerden herhangi birinin açıklaması değildir?

- A) Bir şeyi kaybetmek
- B) Yalnız kalmak
- C) Hiçbir belirti olmamak
- D) Sık sık tekrarlanıp durmak
- E) Etkisi devam etmek

2. Kırmızı düğmeli teybin başındayım. Gözlerimi bu küçük, siyah kutudan ayıramıyorum. Başımı kaldırıp amcamın muzip gülüşlü resmine, sarı-siyah çiçek desenli koltuğun bana nasıl baktığına, dolabının açık kalan kapaklarıyla bana sarılmaya çalışan televizyona bakacak cesaretim yok. Otuz ikilik mum boya takımım yanımda olsa her şeyin resmini baştan yapabilirim belki. Bu hayata nasıl yazılmak istiyorsam öyle çizerim kendimi. Ama gücüm yok. Batı'nın en hızlı atı Silver yanında olmadan Maskeli Süvari nereye kaçabilir ki? Kapının kenarında duran çocukluğum, kasette anlatılanları dinlemeye can atıyor. Bir an göz göze geliyoruz. Bana yardım etmesini çok istiyorum ama artık birbirimizden o kadar uzağız ki... Elim, teybe doğru uzanırken amcamın sesini duyuyorum: "Kırmızı düğmeye basarsan her şey silinir!"

Bu şekilde sonlanan bir hikâye ile ilgili,

- I. İnsanların davranışları hayatın doğallığı içinde verilmiştir.
- II. Bir olaydan çok hayatın belli bir kesiti sunulmuştur.
- III. Merak unsuru yoktur.

yargılarından hangileri çıkarılabilir?

- A) Yalnız I.
- B) I ve II.
- C) I ve III.
- D) II ve III.
- E) I, II ve III.

3. (I) Hikâye (öykü); yaşanmış ya da yaşanabilir olay veya durumların kişi, yer ve zamana bağlı olarak okuyucuda heyecan ve zevk uyandıracak şekilde anlatıldığı kısa edebî türdür. (II) Hikâyede genellikle olay tek, kişi sayısı az ve tek boyutlu, zaman ve mekân anlatımı yüzeysel olup çoğu kez uzun cümleler kullanılmaz. (III) 14. yüzyılda İtalyan edebiyatında Boccaccio'nun yazdığı "Decameron" adlı eser, hikâye türünün ilk örneği kabul edilir. (IV) Batılı anlamda hikâye, Türk edebiyatına Tanzimat'la girmiş olup Ahmet Mithat Efendi'nin "Letâif-i Rivâyât" adlı eseri, ilk hikâye örneklerindendir. (V) Teknik açıdan güçlü, Batılı örneklerle benzeyen ilk hikâye ise Şemsettin Sami'nin "Küçük Şeyler" adlı eseridir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) I.
- B) II.
- C) III.
- D) IV.
- E) V.

4. Bazı öyküleri okurken yazarın hayatından haberdarsanız, yaşadıklarını yazıyor, dersiniz. Cumhuriyet Dönemi yazarlarından Tarık Buğra da hayatından süzdüğü birtakım malzemeleri anlattıklarının içine katmıştır. Söz gelimi taşradaki hayatından kimi sahneler, üniversite yıllarında çektiği yoksulluklar "Piyano ve Keman İçin"e serpiştirilmiştir. Kimi öykülerinde gördüğümüz "çevreden yoksun olduğu için boşlukta kalan" insan tipi, öykücünün kendisinden başkası değildir. Yine "087956'nın Sıfırı" da böyle bir özelliğe sahiptir. Bu öyküde beş parasız bir tıp öğrencisinin yoksulluk dramı, İclâl adlı bir kızla olan duygusal ilişkisi ve öykünün adını taşıyan rakamlarla uydurulmuş yılbaşı biletinin tutmayan sıfırı yüzünden doğan şanssızlık psikolojisi anlatılır.

Bu metne getirilebilecek en uygun başlık aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Cumhuriyet Öykücülüğü
- B) Gerçekçi Öykü
- C) Yazar-Eser İlişkisi
- D) Öyküde Gözlem
- E) Tarık Buğra Hikâyeleri

Hikâye (Tarihî Gelişim-Tür Özellikleri-Olay ve Durum Hikâyesi-Gelenek ve Gerçeklik)

5. Fazlı Paşa Yokuşu'nda akşam olurken tatlı bir meyille Boğaz'a uzanan kırmızı damların üzeri kararır, koyulaşan denizin kenarındaki küçük minare, gölgeler içinden garip bir tarzda uzanır; uzak görünen ufukların renkli bulutları siyah gölgeleriyle İstanbul'un üzerine doğru dağılarak gelirdi. Akşam ağır ağır çökerken garip ve ince bir ses, hâkim bir hüzün perdesiyle bu sükûneti yırtardı:

— Kabak çekirdeği, taze taze!

Karanlık, sessiz evlerden çocuklar evvela sönük, sonra telaşlı, birbiri arkasından haykırırlardı:

— Kabak çekirdekçi, kabak çekirdekçi!

Bu metinle ilgili,

- I. Kültürel unsurlar içermektedir.
- II. Karşılıklı konuşmalara yer verilmiştir.
- III. Yazıldığı dönemin bir gerçekliği yansıtılmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve II.
D) I ve III. E) I, II ve III.

6. Türk edebiyatında durum hikâyeciliğinin öncülerinden biridir. Klasik hikâye tekniğinden uzak, kendine has bir anlatım tarzı geliştirmiştir. Bireyin iç dünyasını esas alan eserlerinde çağrışımlardan yararlanarak şiirsel bir üslup kullanmıştır. Hikâyelerinde mekân olarak genellikle İstanbul'u seçmiş; Adalar'a, özellikle de Burgazada'ya önem vermiştir. Burgazada'ya yerleşerek balıkçıları, Ada'nın doğal güzelliklerini, sıradan insanların yaşama sevincini hikâyelerinde işlemiş, anlattığı konuya özgü kelimelerle ördüğü hikâyelerinde yalın bir dil kullanmış, ağırlıklı olarak diyalog ve iç konuşma anlatım tekniklerinden yararlanmıştır. Semaver, Sarnıç, Lüzumsuz Adam, Mahalle Kahvesi, Havada Bulut, Son Kuşlar ve Alemdağ'da Var Bir Yılan, yazarın tanınmış hikâyelerindendir.

Bu parçada kendisinden söz edilen öykücü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Memduh Şevket Esendal
B) Kenan Hulusi Koray
C) Kemal Bilbaşar
D) Sait Faik Abasıyanık
E) Sabahattin Ali

7. Hikâye, roman, tiyatro, anı, fıkra gibi birçok edebî türde eser veren Refik Halid Karay (1888-1965), güçlü gözlem yeteneği ve kendine özgü üslubuyla Türk edebiyatında olay hikâyeciliğinin önde gelen temsilcilerinden biri olmuştur. Anadolu'yu konu edinen hikâyelerin yanı sıra Orta Doğu insanının töre ve yaşamını anlattığı, dış dünyada olup bitenleri merkeze alan hikâyeler de yazmıştır. Gurbet temasını, öykülerinde başarı ile işlemiştir.

Bu bilgilere göre aşağıdaki metinlerden hangisinin Refik Halit Karay'a ait olduğu söylenemez?

- A) Kasabanın her tarafından gelen elleri sepetli, sırtları zembilli, karnı acıkmış, aceleci bir halk, önüne gelen tezgâha eğilerek rast geldiği balığı kavrayıp koklayarak her dükkândan fiyat sorarak uzun uzun dolaşıyordu.
- B) Tokmakların derin gümbürtülerle kalkıp indiği dibek taşları önünde kızlar buğday dövüyor, çeşme başında kadınlar ta yarı yola kadar bakraçlar, çuvallar, tekneler yaymış, bulgur yıkıyor, güneşli meydanıklarda çorap ören ihtiyarlar serili taneleri bekliyordu.
- C) Neredesin? Ben bir çukurdayım, yok hayır odamdayım. Hani bilirsin her tarafı kelimelerle çevrili odamda. İçimde hep sen, hep başkaları. Ben diyorum başkaları olmadan, başkalarına tutunmadan, ben benimle böyle yapayalnız dışarı adım atamam.
- D) Halep'te güneş, taş duvarlı ak sokakların cenderesine tıkanıp için bir nevi ışık dumanıdır. Duman gibi fazla koyu, boğucu, âdetâ isli, göz yumdurucu ve şaşırtıcıdır.
- E) Şimdi onun da kuşaklı entarisi, ceketi, takkesi vardı. Saçlarının ortası, el ayası kadar sıfır makine ile kesilmiş, alnına perçemler uzatılmıştı. Gurbette deri gibi sert, yayvan tandır ekmeğine de alışmıştı.

8. I. Ömer Seyfettin, Orhan Kemal, Haldun Taner ve Bilge Karasu gibi isimler modern hikâyeciliğin edebiyatımızdaki başarılı temsilcilerinden birkaçıdır.
- II. Hikâyelerde duygulandırmak ve heyecandırmaktan çok, düşündürmek esastır.
- III. Modern hikâyenin ortaya çıkmasında realizm akımı çok etkili olmuştur.
- IV. Hikâye; kişiler, olay örgüsü, çatışma, konu, tema, anlatıcı ve bakış açısı gibi unsurlardan oluşur.
- V. Hikâyeler; mektup, günlük, anı, gezi yazısı biçiminde kurgulanabilir.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde hikâye türü ile ilgili yanlış bir bilgi verilmiştir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Hikâye (Tema - Konu - Çatışma - Dil ve Anlatım - Yapı)

1.

Bu görseli doğru biçimde hikâye eden metin aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Emrah dayımın düşününü dün gibi hatırlarım. Tüm köy bir araya gelmişti. Kadın erkek, genç yaşlı, çoluk çocuk herkes ayaktaydı ve sabaha kadar davul zurna eşliğinde eğlenmiştik.
- B) Asker uğurlaması vardı o gece. Duvarda büyük bir bayrak asılıydı. Teyzemin kızı bağlama, tanımadığım bir kadınsa tef çalıyordu. Çocuklar desen yaramazlık peşindeydiler. Kimisi oynuyor kimisi halıda yuvarlanıyordu.
- C) İlk kez o gün, beş altı yaşlarımda dikkatimi çekmişti ay yıldızlı bayrağımız. Nermin ablanın kınasıydı galiba. Anneler kına türküsüyle dönelerken ben hem onları taklit ediyor hem de onu görmeye çalışıyordum.
- D) Bizim oralarda âdettendir. Oğlan evinde “bayrak yemeği” hazırlanır, yemeğin hazırlanmasında neredeyse mahallenin tüm kadınları görev alır ve konu komşu, yediden yetmişe herkes bu yemeğe davetlidir.
- E) Bunca yıldır birçok düğüne katıldım. Meydandaki şu dört ufaklık kadar güzel ve uyumlu oynayanı görmedim. Ne yalan söyleyeyim onlara bakmaktan gelini, kınayı unuttuğum.

2.

- I. Hatırlıyorum da dedemin anlattığı masalların birinde deniz diye bir şey vardı. Su gibi bir şeymiş, karaların bittiği yerde başlanmış. Dünyanın ucuymuş.
- II. Bir kış günü akşamı. Odabaşı taraflarında bir polis karakolu. Birkaç ayak merdiveni çıkıp gece gündüz açık duran kapıdan girince, darca bir aralıkta bulunursunuz. İki yanda kapılar. Soldan birinci kapı, Komiser odasının kapısı. Yani benim kapım.
- III. O perşembe gününü sabahtan akşama kadar okuyarak geçirmiştim. Birkaç Avrupa magazini, sonra da o zaman gazetelerden birinin tefrika ettiği yerli bir roman bütün günümü doldurmuştu, diyerek başladı anlatmaya.
- IV. Artık ne kapıları kilitleyecek ne de anahtarları vazoya içine atacaktım. Kimseye yaranamadığıma göre ilkelerimden vazgeçecektim. Kahvaltıdan sonra bulaşıkları da yıkamayacaktım.
- V. Sani Bey orta boylu, ben tanıdığım zaman kır sakallı, geniş, atletik vücutlu, mavi gözlü bir adamdı. Bir zaman çarkçı yüzbaşılığı yapmıştı. Fakat gedikli miydi, mektepten mi yetişmişti? Bunu iyi bilmiyorum.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde diğerlerinden farklı bir anlatıcının bakış açısı vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

3.

- Allah Allah! Taş nasıl yanar acep?
- Çavuş, şaşkınlığını anlamıştı.
- Ne o, dedi. Kömür görmedin mi hiç?
- İlk defa görüyom çavuşum, nasıl yanar bu?
- Yanar, öyle yanar ki pelit odununun beş katı sıcaklık verir.
- Vay canına! Nereden çıkar bu taşlar?
- Bizde yoktur. Uzaklardan gelir.
- Abov! Nasıl gelir?
- Gemiyle getirirler. Çok da pahalı ha. Avuç dolusu para yer bu kara oğlan.
- Niye odun yakmıyoz?
- Odunla yürür mü ulen koca gemi? Sizin evin ocağı mı sandındı?

Bu parçanın üslup özellikleri ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Diyalog tekniğinden yararlanılmıştır.
- B) Ağız özelliklerine yer verilmiştir.
- C) Kişileştirme vardır.
- D) Anlatım hâkim bakış açısıyla yapılmıştır.
- E) Betimleyici anlatıma başvurulmuştur.

Hikâye (Tema - Konu - Çatışma - Dil ve Anlatım - Yapı)

4. İstanbul'u ilk gördüğünde bütün Anadolu çocukları gibi şaşırıp kaldı. Orman gibi minareler, dağ tepesi gibi kubbeler, kat kat yapılar ve bunca insan. Yakında bu şehir denize batar diye düşündü. Öyle ya bunca ağırlığı ufacık kara parçası nasıl çeker? Ne yana baksan deniz. Hele Sarayburnu'nda öyle yüksek yapılar, öyle kalın duvarlar var ki bayağı korktu. "Bunları yapan ustalar denizi hiç düşünmemişler." dedi Mehmet kendi kendine. "Hep buraya yapacağınıza biraz da bizim oralara yapsanıza hey ustalar!"

Bu metinde aşağıdaki yapı unsurlarından hangisi belirgin değildir?

- A) Mekân B) Zaman C) Kişi
D) Olay/Durum E) Anlatıcı

5. Yine birlikte oynuyor, okuldan eve birlikte dönüyorduk. Bir gün hava çok sıcaktı. Büyük Hoca, bize yarım günlük tatil verdi. Tıpkı perşembe günü gibi... Mıstık'la sokağın tozları içinde yavaş yavaş yürüyorduk. Ben terimi silemediğim için yüzüm sırılsıklamdı. Büyük, geniş bir yoldan geçiyorduk. Kenarda yığılmış bir duvarın temelleri vardı. Birdenbire karşıdan iri, kara bir köpek çıktı. Koşarak geliyordu. Arkasından birkaç adam, kalın sopalarla kovalıyorlardı. Bize, "Kaçınız, kaçınız, ısıracak!" diye bağırdılar. Korktuk, şaşırдық. Öyle kaldık. Önce ben biraz kendimi toplayarak "Aman, kaçalım!" dedim. Gözleri ateş gibi parlayan köpek bize yetişmişti. O zaman Mıstık "Sen arkama saklan!" diye haykırdı.

Bu parçada aşağıdaki anlatım biçimlerinden hangisi ağır basmaktadır?

- A) Mizahi B) Betimleyici C) Açıklayıcı
D) Öyküleyici E) Destansı

6. Yıllardır bu tozlu, örümcekle karanlığa çıkmamıştı. Işığı gören bazı böcekler kaçıştılar. Korktu, çıkmasa mıydı acaba? Fakat yararlı olacağını düşünmek kuvvetlendirdi onu. Gerçekten yardım etmek miydi bu? Acele etmeliydi öyleyse. Feneri yakın bir yere tuttu. Annesiyle babasının resimleri. Aralarında eski bir ayakkabı torbası, kırık birkaç lamba. Ne kadar da sevmişlerdi birbirlerini? Torbayı karıştırdı ve nihayet aradığını buldu: Mezuniyette giydiği o kırmızı elbise. Nişanda ne giyeceğine karar veremeyen kızı bunu beğenir miydi?

Bu metinde aşağıdaki çatışma türlerinden hangisi vardır?

- A) İnsan ile insan B) İnsan ile toplum
C) İnsan ile kendisi D) İnsan ile doğa
E) İnsan ile teknoloji

7.

Tema	Kahraman sayısı	Mekân	Zaman	Bakış açısı
Dostluk	İki	Park	Sabah	Kahraman anlatıcı

Aşağıdaki parçalardan hangisi bu bilgilerin tamamıyla örtüşmektedir?

- A) Saat, on biri bir saat geçmişti ve ben hâlâ parkta Samim'i beklemekteydim. Arkadaşım iyidir, hoştur, dürüsttür, gerçek bir dosttur ancak bu huyu yok mu? Bir türlü değiştiremedi. Geçenlerde galiba Mahmut demişti: "Kusursuz dost arayan dostsuz kalır."
- B) "Âlem çiçek olsa arı ben olsam / Dost dilinden tatlı bal bulamadım" sözünün anlamını bir kere daha kavradı Süleyman. Sabah bir telefon gelmişti ve acilen eve gitmesi gerekiyordu fakat yerine bakacak birini bulmalıydı. Tam o anda imdadına isminin anlamını doğrularcasına İmdat yetişecekti.
- C) Bir cuma sabahıydı ve ben tüm geceyi hastanede geçirmiştim. Sınıf arkadaşım Bünyamin besin zehirlenmesi yaşamış, bunu fark eder etmez de ilk iş beni aramıştı. Zaten dostluk da bunu gerektirirdi. Neyse ki tehlikeyi atlattı.
- D) "Buraya park edilmez." yazısını görememişim. O gün de sabahtan yapılacak bir sürü iş var. Bir dostumu ziyaret edeceğim, alışveriş yapacağım, çocuğu okuldan alacağım. Manavdan çıktığımda arabanın yerinde yeller estiğini görünce elimdeki öteberiyi yere bırakmışım. Sonrası bir dizi evrak işi.
- E) Dostluk illa yan yana olmak değildir. Asıl olan can cana olabilmektir azizim. İnsanların birbirine günaydın dediği şu dakikalarda sen gurbette şoförlük etmekte. Ben ise bir parkta göldeki kuşları seyretmekteyim. Ama gönüllerimiz bir, biz biriz.

8.

Bir ırmağın bu yakasında bir adam varmış. Karşı yakasında da başka bir adam. Irmak, geçilmesi zor bir ırmakmış. Bu yakadaki karşı yakadakine seslenmiş: "Hey, karşıya nasıl geçebilirim?" Karşı yakadaki adam hayretle cevap vermiş: "Ne lüzum var, sen zaten karşıdasın."

Bu parçanın iletisi aşağıdaki sözlerden hangisidir?

- A) Nasihat istersen tembele iş buyur.
- B) Akıllar gelin olmuş, herkes kendininkini beğenmiş.
- C) Kardeşinin salını karşıya geçirmeye yardım et, göreceksin ki sen de karşıdasın.
- D) Bencillik insanın istediği gibi yaşaması değil başkalarına da kendisi gibi yaşamayı önermesidir.
- E) Her doğrunun iki yüzü vardır; birini kabullenmeden önce, iki taraftan da bakmak her zaman daha iyidir.

Yazım Kuralları

1. İstanbul deyince aklıma Sait Faik gelir
Burgaz adasında kıyıda
Mavi gözlü bir çocuk büyür döne döne
Mavi gözlü bir ihtiyar balıkçı gencelir küçülür

**Bu dizelerde aşağıdaki ses olaylarından hangisi yok-
tur?**

- A) Ünlü düşmesi
- B) Ünsüz sertleşmesi
- C) Ünsüz yumuşaması
- D) Ünsüz düşmesi
- E) Ünlü daralması

2. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir ses olayının uy-
gulanmamasından kaynaklanan bir yazım yanlışı var-
dır?**

- A) Gülümseme iki kişi arasındaki en kısa mesafedir.
- B) Başkalarını bilen bilgili, kendisini bilen bilgindir.
- C) Rüzgârın yönünü değiştiremediğinde yelkenlerini rüz-
gâra göre ayarla.
- D) Önemli olan hayatınızın içindeki yıllar değil, yıllarını-
zın içindeki hayattır.
- E) Amcam Farsçayı çok güzel konuşuyordu.

3. (I) Karbon atomlarından oluşan elmasın atom yapısı farklıdır. (II) Kayda değer bir özelliği, sıcaklığı en iyi ileten madenlerden biri olması iken diğer bir özelliği dünyadaki en sert cisim olmasıdır. (III) Renksiz elmasların yanısıra yeşil, pembe, mavi, kanarya sarısı ya da siyah elmaslar da vardır. (IV) Bir elmasın tüm güzelliğinin ortaya çıkması için kesilip cilalanması gerekir. (V) Elmasın adı Yunanca “yenilmez ve yola getirilmez” anlamına gelen “adamas” sözcüğünden türemiştir.

**Numaralanmış cümlelerin hangisinde yazım yanlışı
yapılmıştır?**

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kısaltmaların yazımı
ile ilgili yanlışlık vardır?**

- A) Bölgede birçok geniş yapraklı ağaç türü vardır. (Ör. kayın ve kestane).
- B) Yirmi cm'lik bir boşluk daha bıraktık.
- C) Buluntular tahminen MÖ 5. yüzyıldan kalma.
- D) Hakkında daha geniş bir bilgi için bkz. Edebiyatımız-
da İsimler Sözlüğü.
- E) TV'de harika bir belgesel izledim.

5. Hamza, dokuz on yaşlarındaydı. Çok iyi bir çocuktü. Ya-
zın, her köy çocuğunun yaptığı gibi, yalınayak gezerdi. O
yaştaki tüm köylü oğlanları gibi kurdesiz fötr şapka ta-
kardı. Kısaltmış pantolonunun paçaları, ayak bileklerinden
bir karış yukarıdaydı. Alacalı mintanının esmer yüzünde
ışıl ışı, kara gözleri vardı. Hasan'la Fadiş'i görünce dişle-
rini göstererek güldü.

**Bu parçadaki yazım yanlışı aşağıdakilerden hangisi
ile düzeltilebilir?**

- A) “dokuz on” sözcükleri bitleştirilerek
- B) “yalınayak” sözcüğü “yalın” ve “ayak” şeklinde ayrıla-
rak
- C) “kurdele” sözcüğü “kurdela” şeklinde yazılarak
- D) “yukarıdaydı” sözcüğündeki “ı” sesi düşürülerek
- E) “Hasan'la” yerine “Hasan ile” ifadesi kullanılarak

6. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yapılmıştır?**

- A) O da ben de seksen üçlüydük.
- B) Hayatta en hakiki mürşit ilimdir.
- C) İkisi de aynı iş de ben birinciye tercih ederim.
- D) Karabük'te Zonguldak gibi Batı Karadeniz'dedir.
- E) Zamanında buralar Dulkadiroğullarında imiş.

Tema

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisindeki altı çizili sözün yazımı yanlıştır?

- A) Omuz omuza verdik mi sırtımız yere gelmez.
- B) Shakespeare'nin (Şekspir) bir oyunuydu sanırım.
- C) Hayal miydi yoksa gerçek mi?
- D) Akşamüzeri ılık bir esinti baş gösterdi.
- E) Bu dizelerden anlaşıyor ki şiirin teması özlemdir.

8. Çevremize bakıyoruz. Nereden çıktı ve yayıldı bu arapça kökenli “aynen” sözü? İnsanların duyduğu hemen her cümleyi bir zarf olan “aynen” kelimesiyle tasdik etmek kolaylarına mı geliyor? Konuşmuyor, katıldığı durumu kendisinde bir cümleyle ifade edemiyor, “aynen” ile yetini veriyor. Okul çağında ki öğrencilerde de bu sözü çok duyuyorum. Artık kulakları rahatsız eden hastalık derecesindeki bu “aynen” sözü sokaklarda, şehir otobüslerinde yüksek sesle konuşanların dilinde.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisinin yazımı ile ilgili yanlışlık yapılmamıştır?

- A) Büyük harflerin
- B) Ki bağlacının
- C) De bağlacının
- D) Birleşik fiillerin
- E) Soru ekinin

9. I. Haymana Platomuz İç Anadolu'dadır.
II. Atmosfer dünyayı çepeçevre kuşatmıştır.
III. O gün tarihler 3 mayısı göstermekteydi.
IV. Öyle hoş bir sesi vardı ki hepimiz keyfettik.

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde yazım yanlışları vardır?

- A) Yalnız I.
- B) I ve II.
- C) II ve III.
- D) II ve IV.
- E) III ve IV.

10. Birleşme sırasında hiçbir veya ikinci kelimesi anlam değişikliğine uğramayan birleşik kelimeler ayrı yazılır.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde birleşik sözcüklerin yazımı ile ilgili bir yanlışlık vardır?

- A) Ne zamandır keçi boynuzu yemedim.
- B) Bir alinazık yapar ki yeme de yanında yat.
- C) Üzerinde yavru ağzı bir kazak vardı.
- D) Ahırın her yanında at sinekleri uçuşuyor.
- E) Akşamsefaları, adı üzerinde, gece açar.

11. (I) İstanbul tarih boyunca pek çok uygarlığa ev sahipliği yapmış bir kent. (II) Nitekim günümüze odaklandığımız da bile farklı kültürlerden birçok insana ev sahipliği yaptığı görülüyor. (III) Ancak İstanbul'un yalnızca insanları değil başka canlı türlerini de barındırdığını hatırlamak gerekiyor. (IV) İşte Yunuslar, İstanbul'la özdeşleşmiş bu canlıların başında gelir. (V) Yunusları, özellikle eylül-ekim ve haziran-temmuz aylarında küçük gruplar hâlinde Boğaz'da yüzerken görebilirsiniz.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde yazım yanlışlığı yoktur?

- A) I.
- B) II.
- C) III.
- D) IV.
- E) V.

12. Birgün gelir de unutmamış insan
I II

En sevdiği hatıraları bile

Bari sen her gece yorgun sesiyle
III IV

Saat on ikiyi vurduğu zaman
V

Beni unutma

Bu dizelerdeki altı çizili sözlerden hangisinin yazımı yanlıştır?

- A) I.
- B) II.
- C) III.
- D) IV.
- E) V.

Noktalama İşaretleri

1. () Bir dost bulunca delilik etmek hoşuma gider () diyor Horatius () Bu sözü herkes onaylar mı () bilemiyorum ama hiç şüphesiz benim sloganlarımdan biri ()

Bu parçada yay ayraçla belirtilen yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisinde verilen noktalama işaretleri getirilmelidir?

- A) (") (.) (,) (.)
B) (") (") (.) (?) (.)
C) (—) (,) (.) (,) (.)
D) (") (") (.) (,) (...)
E) (—) (,) (.) (,) (...)

2. Behçet Necatigil, "Barbaros Meydanı" adlı şiirinde Barbaros Meydanından sahile kadar inen anne kız çevresinde şehri sosyal ve kültürel tezatları ve değişimleri ile yansıtır.

Noktalama işaretleri eksik bırakılan bu parçada aşağıdakilerden hangisi kullanılamaz?

- A) Tırnak işareti
B) Virgül
C) Kısa çizgi
D) Üç nokta
E) Kesme işareti

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde iki noktanın kullanımıyla ilgili bir yanlışlık yapılmıştır?

- A) Kamp için en gerekli malzemeler şunlardır: çadır, kafa feneri, uyku tulumu ve ilk yardım seti.
B) Bundan dolayıdır ki: bölgede hububat üretimi oldukça fazladır.
C) Sözleri hâlâ kulağımdadır: "Hepimiz en çok zaman geçirdiğimiz beş kişinin ortalamasıyız evlat."
D) Fatma Hanım: (Çaydanlığı masaya bırakır.) Niye söylemedin? Neredeyse kopuk düğmeyle gidecektin yine.
E) Sözlüklere <http://tdk.gov.tr> adresinden ulaşabilirsiniz.

4. Hiçbirini unutamam (I) Ciciya'nın domates, ceviz (II) turunç ve bergamot reçelleri (III) Gül Abla Mantı Salonu'ndaki zeytinyağlıları (IV) kızartmaları (IV) kekikleri (V)

Bu parçada numaralanmış yerlerden hangisine noktalı virgül getirilmelidir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir noktalama yanlışı yoktur?

- A) Dünya, yüzeyinde sıvı hâlde su bulunmasıyla öteki gezegenlerden ayrılıyor. Yaşamın temel gereksinimi olan su, gezegenimizin %71'ini kaplıyor. Güneş sistemindeki öteki gezegenlerde sıvı hâlde suya rastlanmadı. Ancak araştırmalar devam ediyor.
B) Dünya yüzeyinde sıvı hâlde su bulunmasıyla öteki gezegenlerden ayrılıyor. Yaşamın temel gereksinimi olan su, gezegenimizin %71'ini kaplıyor. Güneş sistemindeki öteki gezegenlerde sıvı hâlde suya rastlanmadı; ancak araştırmalar devam ediyor.
C) Dünya, yüzeyinde sıvı hâlde su bulunmasıyla öteki gezegenlerden ayrılıyor. Yaşamın temel gereksinimi olan su, gezegenimizin %71'ini kaplıyor. Güneş sistemindeki öteki gezegenlerde sıvı hâlde suya rastlanmadı. Ancak, araştırmalar devam ediyor.
D) Dünya yüzeyinde sıvı hâlde su bulunmasıyla öteki gezegenlerden ayrılıyor. Yaşamın temel gereksinimi olan su, gezegenimizin %71'ini kaplıyor. Güneş sistemi'ndeki öteki gezegenlerde sıvı hâlde suya rastlanmadı. Ancak araştırmalar devam ediyor.
E) Dünya, yüzeyinde sıvı hâlde su bulunmasıyla öteki gezegenlerden ayrılıyor. Yaşamın temel gereksinimi olan su, gezegenimizin %71'ini kaplıyor. Güneş sistemi'ndeki öteki gezegenlerde sıvı hâlde suya rastlanmadı. Ancak araştırmalar devam ediyor.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir noktalama hatası vardır?

- A) Korkma! Sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak/ Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak
B) Halikarnas Balıkcısı [Cevat Şakir Kabaağaçlı (1886-1973)] en güzel eserlerini Bodrum'da yazmıştır.
C) Peki, bu bazlamayı da mı Sarı Begonvil Bakkaliyesinden aldın?
D) Sana uğurlar olsun... Ayrılıyor yolumuz!
E) Yazar, 6. ve 7. sınıfları Şebinkarahisar'da okumuş.

Noktalama İşaretleri**7. Aşağıda ayraçla gösterilen yerlerden hangisine kesme işareti getirilemez?**

- A) Diğer maddelerin bir kısmının, c () nin ise tamamının altını çizdim.
- B) Türkiye Türkçe () sindeki bir diğer kural, iki ünlünün yan yana gelmemesidir.
- C) BM () ye oy birliği ile yeni bir genel sekreter seçildi.
- D) Halit Ziya Uşaklıgil'in Mai ve Siyah'ı 1897 () de tefrika edilmiştir.
- E) Bahçeden 2 () nci kata doğru seslenmiş.

8. Afrika'nın batısında, İspanya'ya bağlı Kanarya Adaları'ndan biri olan La Gomera'da yaşayan insanlar "Silbo Gomera" adı verilen bir ıslık dili kullanıyorlar. Bu dilin Kuzey Afrikada yaşayan Berberilerin dili olan Berbericeden köken aldığı ve 15. yy.dan daha eskiye dayandığı düşünülüyor. Silbo Gomera günümüzde İspanyolca gramer kurallarına uygun olarak kullanılıyor, buranın eski sakinlerince ise neredeyse bir cep telefonu kadar kullanışlı olduğu söyleniyor.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi ile ilgili bir noktalama hatası yapılmıştır?

- A) Özel adlara getirilen iyelik, durum ve bildirme eklerinin kesme işaretiyle ayrılması
- B) Sayılardan sonra sıra bildirmek için nokta konması
- C) Bazı kısaltmaların sonuna nokta konması
- D) Özel olarak vurgulanmak istenen sözlerin tırnak içine alınması
- E) Sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için virgül konması

9. (I) Tasarım yaparken çeşitli araçlar ve malzemeler kullanırsınız, değil mi? (II) İşte; oyuncak tasarımı da böyle bir şey. (III) Bir de atık malzemelerle yapılırsa, oyuncak tasarımı bir tür "geri kazanım sanatı" hâline dönüşür. (IV) Gazoz kapakları, kavanozlar, yumurta kutuları, teller, çubuklar... (V) Hepsi bir anda bir oyuncak/oyun gereğine dönüşebilir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangilerinde noktalama yanlışı vardır?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) II ve III.
D) III ve IV. E) IV ve V.

10. Çizgi romanın masal türü ile benzeyen yönlerini yazar şöyle açıklamıştır () "Çizgi romanlar romantik çocukluğun resimli masalları mıydı () masallarını yitirmekte olan çocukluğu besleyen deve gücü, tazi hızı şerbeti mi ()" Çizgi roman () biçimi, yapısı ve işlevi açısından masalla ilişkilendirilmekte () Bu yüzden çizgi roman için masalın yerine ikame edilmiş resimli edebiyat denebilir.

Bu parçada yay ayraçla belirtilen yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisinde verilen noktalama işaretleri getirilmelidir?

- A) (;) (?) (?) (;) (.) B) (;) (,) (?) (;) (.)
C) (:) (,) (?) (,) (.) D) (.) (,) (?) (;) (...)
E) (:) (,) (?) (;) (.)

11. • Tarihlerin yazılışında gün, ay ve yılı gösteren sayıları birbirinden ayırmak için - - - - kullanılır.
• Cümle içinde ara sözleri veya ara cümleleri ayırmak için ara sözlerin veya ara cümlelerin başına ve sonuna - - - - kullanılır.

Aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi bu boşluklardan herhangi birine getirilemez?

- A) eğik çizgi B) virgül C) nokta
D) yay ayraç E) kısa çizgi

12. Değerli Kardeşim,
Mektubunu 09.15'te aldım. Mektubunda "Fuzuli'nin en sevdiğim şiiri "Su Kasidesi"dir cancağızım." demişsin. Seninle aynı fikirde miyim, bilmiyorum. Çünkü tüm kasidelerini, gazellerini okumadım. Mesnevilerini de...

Bu parçadaki noktalama yanlışı aşağıdaki değişikliklerin hangisiyle düzeltilir?

- A) "Değerli Kardeşim" söz grubundan sonra ünlem getirilerek
B) Saat bildiren ifadeye nokta yerine iki nokta getirilerek
C) "Su Kasidesi" ifadesi tek tırnak içine alınarak
D) "Fikirde miyim" den sonra soru işareti konarak
E) Parça nokta ile bitirilerek

İsim

1. (I) Bursa'da bir ahababı görmek ve bir müddet edebiyattan başka mevzularda konuşmak için yola çıkmıştım. (II) Yalova'da bir kamyoncuyla anlaşip Orhangazi'ye gelmişim. (III) Bu küçük kasabaya inerken uzaktan gördüğüm İznik Gölü beni garip bir cazibe ile kendine çekti. (IV) Hiç sebep yokken otobüsü kaçırıp burada kaldım. (V) Bu davranış, benim gibiler için bir tür kahramanlıktı.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdaki-lerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede iyelik eki kullanılmamıştır.
B) II. cümlede birden çok özel isim vardır.
C) III. cümlede hâl eki almış isim vardır.
D) IV. cümlede somut isme yer verilmiştir.
E) V. cümlede bir isim, çoğul eki almıştır.
2. Doğa seslerine benzer seslerle yapılan taklidî kelimelere "yansıma" adı verilmektedir.

**Buna göre aşağıdaki dizelerin hangisinde yansıma-
dan türemiş isim kullanılmamıştır?**

- A) Çok yaşamayı diliyor
siperlerin içinde
birbirlerine askerler
hapşırık sesi
beklemeden
B) Acının hası
Gönül yükü
Hükmü kara bir suskunluk
Uçurum arsız
Güz yorgunu
Hüzzam bir hışırtı
C) çaputtan bebek
tahtadan araba
elmalı şeker
birkaç bilye çamurda
baktım gözlerim daldı
fırıldak bile vardı
D) Bir vızıltı geziniyor karanlıkta
Tanıyorum o can sıkıcı sesi
Kâh kulağımda kâh burnumda
Sonbaharın arsız sinekleri
E) ama inan ki
çok oldu geçeli, bitti
çelimsiz ufacık
çıtkırıldım bir ahtı benimki

3. Ünlü besteci Beethoven yirmili yaşlarının sonlarına doğ-
ru işitme sorunları yaşamaya başlamıştı. Bu sorunlar
I
ilerleyince neredeyse hiçbir şey duyamaz hâle gelen
Beethoven, sesleri piyanosuna tutturduğu metal bir çu-
II
buğu ısırarak kemik titreşimi yoluyla duymaya çalışırdı.
III
Bu yöntemde piyanoda oluşan titreşimler, demir çubuktan
geçerek dişlere ulaşıyor ve buradan kafatası aracılığıyla
IV
doğrudan iç kulağa iletiliyordu.
V

**Bu parçadaki altı çizili isimler yapı bakımından eşleş-
tirildiğinde hangisi dışarıda kalır?**

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

4. **Aşağıdaki dizelerin hangisinde hem topluluk ismi
hem de soyut ve özel isim vardır?**

- A) yarın akşam gelin dedim ya
yırtık pırtık gelin zarar yok
üç işimin biri barış
biri dünya
biri de sizsiniz dedim ya
B) Tepebaşı'ndan Pera'ya girerken
Küçük bir alandan geçeceksiniz
Geçmeyin!
Sağda bir ufak dükkân vardır, benimdir
C) Trenin kalkmasına daha on dakika var,
Vagonlardan uzatmış başlarını yolcular
Bakıyorlar arkada kalacak olanlara,
"Tez geliriz" diyorlar gözleri dolanlara
D) Türkmen kiliminden çıkmış güneşe
Bir orman uğultusu
Bir yitik ağlama
Ve bitmez tükenmez bir sevgidir Ruhi Su
E) Âşık olan gölde dönderir yüzer
Yetmiş iki millet Hak deyip gezer
Bugün pîrim bana eylersin nazar
Cümlesi Mevla'nın kuludur kulu

İsim

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük isim değildir?

- A) Danışan dağı aşmış, danışmayanın yolu şasmış.
- B) Altın yerde paslanmaz, taş yağmurdan ıslanmaz.
- C) Ağacın meyvesi olunca, başını aşağı salar.
- D) İyi gitmeyince kişinin işi, muhallebi yerken kırılır dişi.
- E) Kaybolan koyunun kuyruğu büyük olur.

6. Okuyorum. Boş kaldıkça dükkânımda, geceleri evimde hep okuyorum. Fransızca, anlayabildiğim kadar Yunanca, elime geçtiği kadar Türkçe... Daima okuyorum. Dediklerim hep sevdiğim bilim insanların, yazarların görüşleri.

Bu parçadaki sözcüklerle ilgili,

- I. “yazarların” sözcüğü 3. çoğul şahıs iyelik eki ile çekimlenmiştir.
- II. “Yunanca” sözcüğü türemiş bir özel isimdir.
- III. “dükkânımda” sözcüğü iki farklı türde çekim eki almıştır.
- IV. “görüşleri” sözcüğü soyut bir cins isimdir.

yargılarından hangileri yanlıştır?

- A) Yalnız I. B) Yalnız III. C) II ve III.
- D) II ve IV. E) III ve IV.

7. Misafirperverliğin, dostluğun ve muhabbetin sembolü olan çay; üşüdüğümüzde, yorulduğumuzda, sıcacık bir dost sohbeti aradığımızda hep yanı başımızdadır. Kullanımı son derece yaygın, yediden yetmişe herkesin, günün her saatinde içtiği bu şifalı bitki, gündelik hayatımızın vazgeçilmez zevkleri arasında. Bir dizi karakterinin dediği gibi “Çay varsa umut var demektir.”

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Birleşik isim
- B) Özel isim
- C) Çoğul isim
- D) Türemiş isim
- E) Ek fiil almış isim

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “doğru” sözcüğü isim görevinde kullanılmıştır?

- A) Yağışın akşama doğru etkisini artırması bekleniyor.
- B) Doğru işi yapmak işleri doğru yapmaktan daha önemlidir.
- C) Doğru söylüyorsun ama kazın ayağı öyle değil.
- D) Bunları daha sonra ele almak bence daha doğru.
- E) İki tarafından dere geçen yoldan köye doğru yürüdüm.

- 9. I. Günlerce aradıktan sonra nihayet buldum.
- II. Beni soracak olursan, uğraşıyoruz işte.
- III. Daha ne iyilikler yapılabilir ki onun için

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde isim kullanılmamıştır?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III.
- D) I ve II. E) II ve III.

- 10. I. Ne gezersin Şam’ ı Şarkı
Yok mu sende hiçbir korku
Terk edersin evi barkı
Beni boşa yorma gönül

- II. Uzun ince bir yoldayım
Gidiyorum gündüz gece

- III. Tutam yar elinden tutam
Çıkam dağlara dağlara
Olam bir yaralı bülbül
İnem bağlara bağlara

- IV. Karlı dağların başında
Salkım salkım olan bulut
Saçın çözüp benim için
Yaşın yaşın ağlar mısın

Numaralanmış dizelerin hangilerinde altı çizili ikilemeler isim görevindedir?

- A) I ve II. B) I ve III. C) II ve III.
- D) II ve IV. E) III ve IV.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde soyut isim vardır?

- A) Böyle sabahlarda, daha gün doğmadan, anası yayığın ilk tereyağı topağını ona verirdi.
- B) Sadece asker ve subaylarla değil cephaneye, erzak ve hayvanlarla da dolu olan Gülcemal adlı vapur yüzen bir şehir gibi uzaklaşmaya başladı.
- C) Halının üzerinde bağdaş kurup aklından ertesi gün yapılacakları geçiriyordu.
- D) Köşeyi dönerken rastladığım bir duvar resmi sanki büyüdüğüm sokağın kuş bakışı bir çizimiydi.
- E) Odaya, açık pencerelerden dalga dalga sıcak bir rüzgâr giriyor ve yüzlerimize bahçedeki çiçeklerin kokusunu ulaştırıyordu.

Şiir (Ahenk Unsurları)

1. Aşağıdaki şiir parçalarının hangisinde redif vardır?

- A) Bir sabah uyanınca
Yanda kalmış
bir at buldum başucumda
- B) Gidebilirim genç yaşımda
En güzel şiirlerimi söylemeden götürebilirim
Şimdi kavak yelleri esiyorken başımda
Seni bir akşamüstü düşündürebilirim
- C) Bakışlarımla düğüm düğüm
Sana bir şeyler söyleyebilsem
Sabahlara kadar düşündüğüm
Sana bir şeyler söyleyebilsem
- D) Hissen yok bu akşamda senin
sen öğleden beri
bu renk renk
bu çeşit çeşit söylenen şarkının
artık haricindesin.
- E) Burgaz'la Heybeli arasında
Bir ada suyun içinde pusmuş
Size göre bir toprak boyası
Bana göre sudan bir saksı

2. Biliyorum gölgede senin uyuduğunu Bir deniz mağarası kadar kuytu ve serin

Yukarıdaki dizelerle,

- I. yumulmuş kirpiklerin
II. hazların âleminde
III. yüzünde bir tebessüm
IV. bu ağır öğle sonu

bu parçalar kullanılarak sarmal uyak düzeni oluşturulmak istense son iki dizenin sıralanışı aşağıdakilerden hangisi olur?

- A) I – IV. ve II – III. B) IV – I. ve II – III.
C) III – I. ve II – IV. D) III – IV. ve II – I.
E) II – I. ve III – IV.

3. Yaş otuz beş! Yolun yarısı eder.
Dante gibi ortasındayız ömrün.
Delikanlı çağımızdaki cevher,
Yalvarmak, yakarmak nafile bugün,
Gözünün yaşına bakmadan gider.

Bu dizelerin ahenk özellikleri ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kafiye örgüsü ababa şeklindedir.
B) Hece ölçüsüyle yazılmıştır.
C) Tam kafiye kullanılmıştır.
D) Durak düzeni 4+4+3'tür.
E) Kelime tekrarına yer verilmemiştir.

4. Söz oyunlarına yer vermeyen; sade, açık bir dile sahip, söz tekrarları içeren ve serbest tarzda yazılmış şiirlere ilgi duyan bir kişinin aşağıdaki dizelerden hangisini sevmesi beklenir?

- A) Her şey birdenbire oldu
Birdenbire vurdu gün ışığı yere
Gökyüzü birdenbire oldu
Mavi birdenbire
- B) Seher vakti çaldım yârin kapısın
Baktım yârin kapıları sürmeli
Boş bulmadım otağının yapısın
Çıkageldi bir gözleri sürmeli
- C) Gün olur, alır başımı giderim
Denizden yeni çıkmış ağların kokusunda
Şu ada senin, bu ada benim
Yelkovan kuşlarının peşi sıra
- D) Bir sabah çıkmak güneşler, aylar bir sabah çıkmak
Bir ağacı bu evleri sarı ters bir kuşu düzeltmek
- E) Işık bulutları içinden geçiyor tren
sevinç mi tasa mı bilinmez
cama dayalı alınm
gün indi inecek
dilimin ucunda bir türkü

Şiir (Ahenk Unsurları)

5. I. Gelmiş dünyanın dört bir ucundan
Ayrı dilleri konuşur, anlarız
Yeşil dallarız dünya ağacından
Gençlik denen bir millet var, ondanız.
II. Ey beni ayıblayan gel beni aşkdan kurtar
Ger elünden gelmezse söyleme fasid haber
III. Bulutta şaha kalkmış Fatih'ten kalma kır at;
Pırlantadan kubbeler, belki bir milyar kırat...
IV. Ne yanar kimse bana âteş-i dilden özge
Ne çalar kimse kapım bâd-ı sabadan gayrı
V. Sözün bilmez bazı nadan elinden
Erkân ağlar, usul ağlar, yol ağlar
Bülbülün feryadı gonca gülünden
Gülşen ağlar, bülbül ağlar, gül ağlar

Numaralanmış şiirler için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. şiirde kafiye ve redif vardır, ölçü yoktur.
B) II. şiirde ne kafiye ne redif ne de ölçü vardır.
C) III. şiirde ölçü ve kafiye vardır, redif yoktur.
D) IV. şiirde ölçü vardır, kafiye ve redif yoktur.
E) V. şiir hem ölçülü hem kafiyeli hem de rediflidir.

6. I. Andırırın beni bana, bana beni,
Dediklerinde, duyduklarında,
Yazdıklarım da seni bana, bana seni,
Söylemesem bile saklamadıklarım da.
(aliterasyon)
II. Adam aman kuzusu
Çay kuru çeşme kuru
Nerden içsin kuzu su
Beni yakıp yandıran
Bir ananın kuzusu
(cinas)
III. Kalbim yine üzgün seni andım da derinden;
Geçtim yine dün eski hazan bahçelerinden!
Üzgün ve kırılmış gibi en ince yerinden,
Geçtim yine dün eski hazan bahçelerinden! (nakarat)
IV. Ufku tutuşturmadan fecrin ilk alevleri
Arkamızda kalıyor şehrin kenar evleri
(tunç uyak)
V. Sana bir karşılık vereceğim
toprağı deşen boğuk sesimle
sana bir karşılık vereceğim
amansız kum fırtınası altında (hece ölçüsü)

Numaralanmış dizelerin hangisinde ayraç içindeki ahenk unsuru yoktur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

7. - aruz ölçüsü
- ulama
- düz kafiye
- redif

Bu özelliklerin tamamı aşağıdaki dizelerin hangisinde vardır?

- A) Kara yerde mor menekşe biter mi
Yaz baharda ishak kuşu öter mi
B) Ne göndü ki göreydi yüzün ayını gözüm
Yıllar durur ki cânım ol ayile hoş geçer
C) Âşıkâne gönlünü akıtmısaydı yâre su
Olmaz idi vâdî-i aşka düşüp âvâre su
D) Rûm u Mısır u Basra vu Bagdâda hükmündür revân
Hindi aldun tâlib-i iklim-i Türkistân mısın
E) Dinle sana bir nasihat edeyim
Hatırdan gönülden geçici olma
Yiğidin başına bir iş gelince
Anı yad illere açıcı olma

8.

I.
Köroğluyum medhim merde yeğine
Koç yiğit değişmez cengi düğüne
Sere serpe gider düşman önüne
Ölümü karşılar meydan içinde

II.
Hani yaprak kıpırdamaz, çakıl yanar,
Bir böcek sesi gelir bahçeden, fincan
Düşlere götürür sizi, kesik kanar,
Emersiniz, yazdır akan.

Numaralanmış şiirler ahenk özellikleri bakımından karşılaştırıldığında aşağıdaki yargılardan hangisi söylenemez?

- A) I. şiirin kafiye düzeni düz, ikinci şiirin ise çaprazdır.
B) I. şiirde yarım uyak, ikinci şiirde ise tam uyak vardır.
C) I. şiirde bir ölçü varken II. şiir serbesttir.
D) I. şiirde ulama varken II. şiirde yoktur.
E) I. şiirde redif yokken II. şiirde ek redif vardır.

Şiirde Ahenk Unsurları

1. I.
İnsan bu, su misali, kıvrım kıvrım akar ya;
Bir yanda akan benim, öbür yanda Sakarya.
Su iner yokuşlardan, hep basamak basamak;
Benimse alın yazım, yokuşlarda susamak.

II.
Cihan ne vakit mâmur idi? Bahçelerde ne vakit güller açtı?
Ne vakit yuvalarda bülbüller öttü? Yollardan ne vakit yârlar
geldi? Umduk, bekledik, düşündük. Hangi şey umduğu-
muza uygun düştü?

III.
Tarancı'nın, şairin "haberci" kimliği üzerinde durması
önemlidir. Aslında şairi bir sismografa benzetmesiyle de
bu mesajı vermektedir. Olanı kendi dilince yeniden kuran
adamdır şair.

**Numaralanmış metinlerden hangileri şiir olarak nite-
lendirilebilir?**

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III.
D) I ve II. E) II ve III.

2. Şiirde her şeyden evvel önemli olan kelimenin manası
değil, cümledeki telaffuz kıymetidir. Şairin hedefi her keli-
menin cümledeki yerini, diğer kelimelerle kurduğu temas
ve meydana gelen esrarengiz uyumla beliren tatlı, gizli,
havai ve haşin sese göre tayin etmek olmalıdır. Bu mü-
zikal dalgalanmalar hem eserin anlam sınırını genişletir
hem de şiirin sesinin dinleyiciye / okuyucuya daha iyi do-
kunmasını sağlar.

Bu parçada şiirin hangi özelliği vurgulanmaktadır?

- A) Ahenk B) Konu C) Üslup
D) Gerçeklik E) Gelenek

3. Gün doğarken yıldızlar
Söner de belli olmaz
Hayal içinde dünya
Döner de belli olmaz
Döner de belli olmaz

**Bu dizede aşağıdaki ahenk unsurlarından hangisi
yoktur?**

- A) Ölçü B) Durak C) Kafiye
D) Redif E) Nakarat

4. - hece ölçüsü
- kelime tekrarı
- tunç uyak
- dörtlük

**Şiire ait bu unsurların tamamının yer aldığı dizeler
aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Nem var ne diyem dilde gam u dîdede nem var
Budur görünen gözde göñülde dahı nem var
B) Rüya gibi bir akşamı seyretmeğe geldin
Çok benzediğin memleketin her tepesinde
Baktım: Konuşurken daha bir kere güzeldin
İstanbul'u duydum daha bir kere sesinde
C) El sürme yareme sır sır sızılar
Baştan başa var endamım yareli
Lokmanlar el çekmiş rakip sızılar
Değmeyince iy'olur mu yâr eli
D) Bir gün dedim ki "İstemem artık ne yer ne yâr!"
Çıktım sürekli gurbete, gezdim diyar diyâr;
Gittim son diyâra ki serhaddidir yerin,
Hâlâ dilimdedir tuzu engin denizlerin!
E) Bak şu garip bülbülün
Ne suyu var ne yemi
Civanım görüşmemiz
Seneden seneye mi

Şiirde Ahenk Unsurları

5. Aşağıdaki dizelerin hangisinde ölçü, kafiye ve redif yoktur?

- A) Doruklara tırmanıyor patika
Doyumsuz bir sarmaşık gibi
İte kaka yürüyorum kalabalıkta
Sesim tanınmaz bir çocuk sesi
- B) Veysel sapma sağa sola
Sen Allah'tan birlik dile
İkilikten gelir bela
Dava insanlık davası
- C) Denizlerden
Esen bu ince hava saçlarınla eğlensin.
Bilsen
Melâl-i hasret ü gurbetle ufk-i şâma bakan
Bu gözlerinle, bu hüznünle sen ne dilbersin!
- D) Bir gemi bembeyaz teniyle açıklarda,
Güverteleri uçtan uca orman;
Aldım çiçeğimi şurama bastım,
Bastım ki yalnızlığımış
- E) Çok yorgunum, beni bekleme kaptan.
Seyir defterini başkası yazsın.
Çınarlı, kubbeli, mavi bir liman.
Beni o limana çıkaramazsın

6. Aşağıdaki dizelerden hangisi tam kafiye, çapraz uyaklı ve serbest tarzda yazılmıştır?

- A) Göğsümüz kuvvetli, gönlümüz temiz
Tükenmez yolları tüketiriz biz
Ne saray ne hamam ne han isteriz
Nerde gün batarsa orda yatarız
- B) Hava bugün de bulutlu
Rüzgâr daha serin esecek.
Bütün insanlar umutlu,
Şairler mahzun gezecek.
- C) Sen varken kötü diye bir şey bilmiyorduk
Mutsuzluklar, bu karalar yaşamda yoktu
Sensiz karanlığın çizgisine koymuşlar umudu
Sensiz esenliğimizin üstünü çizmişler
- D) Çanakkale derler yokken hesapta
Mahşerin dünyada kurulduğu yer
Çanakkale derler topraktan kapta
Şehitlik şerbeti verildiği yer
- E) Aysel git başımdan ben sana göre değilim
Ölümüm birden olacak seziyorum.
Hem kötüyüm karanlığım biraz çirkinim
Aysel git başımdan istemiyorum.

7. Sen bir şarkıyı yorumlarken
Ayaklarım yerden kesilir benim
Yedi kat göklerde dolaşırken
Başım bir yıldızla çarpar
Akkor kesilir bedenim

Bu dizelerdeki uyağın benzeri aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Şimdi bomboş sebilden selviler bir şey sorar
Hatırlatır uzayan dem çekişleri rüzgâr
Mermer basamaklarda uçuşur beyaz tüyler
- B) Benim gönlüm bir kelebek
Dolaşıyor çiçek çiçek.
Tükenecek ömrü böyle
Çırpınarak, titreyerek
- C) Titrek bir damladır aksi sevincin
Yüzünün sararmış yapraklarında
Ne zaman kederden taşarsa için
Şarkılar taşırırsın dudaklarında.
- D) İkiz hayaletler gibi yürüdük
Puslu aydınlıkta o bahar günü
Gece, bir tepeden seyrettik, büyük
Yıldızların suya döküldüğünü.
- E) Geceleyin benden ayrılır ruhum,
Dönünceye kadar açık kalır cam.
Uyanık, başımın ucunda bir mum,
Beklerim, beklerim böyle her akşam.

8. Hey göklere duman durmuş dağlar hey
Değirmenin üstü her gün yel olmaz
Dinle ağa, dinle paşa, dinle bey
Sen söylersin o susar mı bell'olmaz

Bu dizelerin ahenk özellikleri ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Redif kullanılmıştır.
- B) Bir ses, ölçü gereği düşürülmüştür.
- C) Ulama yapmaya uygun söz dizileri vardır.
- D) Kafiye düzeni abab şeklindedir.
- E) Nakarata yer verilmiştir.

Şiir (İçerik - Gelenek ve Gerçeklik) - 1

1. Her şiir, oluştuğu dönemden izler taşır. Şair; yaşadığı dönemin sosyal ve siyasal olaylarını, kültürünü, inançlarını, sanat zevkini doğrudan veya dolaylı olarak şiire yansıtır.

Bu bilgiden hareketle aşağıdaki dizelerden hangisinin tarihî bir gerçekliği yansıttığı söylenebilir?

- A) Soramadım bir çift sözü
Ay mıydı gün müydü yüzü
Sandım ki Zühre yıldızı
Şavkı beni yaktı geçti
- B) O gece o müthiş deniz durgundu,
Ömründe susmayan rüzgâr yorgundu,
En kara gönüller aya vurgundu
Leylâ'yı içinde bulan er gibi.
- C) Bu vatan toprağın kara bağrında
Sıradağlar gibi duranlarındır
Bir tarih boyunca onun uğrunda
Kendini tarihe verenlerindir
- D) Bura Hiroşima'dır, bu ilk atom bombasıdır
Resmi çıktı
Kulelerin atlarını kamçılaman arabacının, taşta toprağa
Çınladı canı 245 bin kişinin
- E) Yağız atlar kışnedi, meşin kırbaç şakladı
Bir dakika araba yerinde durakladı
Neden sonra sarsıldı altımda demir yaylar,
Gözlerimin önünden geçti kervansaraylar

2. Kalbim yine üzgün seni andım da derinden;
Geçtim yine dün eski hazan bahçelerinden!

Bu dördürlükteki söz sanatının benzeri aşağıdaki dizelerin hangisinde vardır?

- A) Üsküp ki Yıldırım Bayazıd Han diyârıdır
Evlâd-ı Fâtihân'a onun yâdigârıdır
- B) Âheste çek kürekleri, mehtâb uyanmasın,
Bir âlemi hayâle dalan âb uyanmasın.
- C) Birden kapandı birbiri ardınca perdeler
Kandilli, Göksu, Kanlıca, İstinye neredeler?
- D) Bizdik o hücumun bütün aşkıyla kanatlı
Bizdik o sabah ilk atılan safta yüz atlı
- E) Sana dün bir tepeden baktım aziz İstanbul!
Görmedim gezmediğim, sevmediğim hiçbir yer.

3. Ortak zevk ve dil anlayışına sahip şairlerin ortak şekil özelliklerini, ahenk unsurlarını, imge ve temaları kullanarak oluşturduğu şiir anlayışına şiir geleneği denir.

Buna göre aşağıdaki dizelerden hangisinin diğerlerinden farklı bir şiir geleneğine ait olduğu söylenebilir?

- A) Kazanmak istersen sen de zaferi,
Gürleyen sesinle doldur gökleri,
Zafer dedikleri kahraman peri,
Susandan kaçır da koşana gider.
- B) Dur yolcu! Bilmeden gelip bastığın,
Bu toprak, bir devrin battığı yerdir.
Eğil de kulak ver, bu sessiz yığın,
Bir vatan kalbinin attığı yerdir.
- C) Yelkenler biçilecek, yelkenler dikilecek;
Dağlardan çektiriler, kalyonlar çekilecek;
Kerpetenlerle surun dişleri sökülecek.
Yürü, hâlâ ne diye oyunda oynastasın?
Fatih'in İstanbul'u fethettiği yaştasın!
- D) Milletin kalbinde yer etmez keder;
Asırlar değişir, seneler geçer..
Ne kadar karanlık olsa geceler,
Mümkün mü sonunda sabah olmasın.
- E) Saat beş nalburları pencerelerden
Madenî paralar gösteriyorlar
Yalnızlığı soruyorlar, yalnızlık
Bir ovanın düz oluşu gibi bir şey

4. Âtiyi karanlık görerek azmi bırakmak...

I
Alçak bir ölüm varsa, eminim, budur ancak.
"İş bitti... Sebâtın sonu yoktur!" deme, yılma.

II
Ey millet-i merhûme, sakın ye'se kapılma.

Bu dizelerde numaralanmış sözcüklerin anlamları aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

- A) Geçmiş - Bir işi sonuna değin sürdürme - Merhamet
B) Gelecek - Sabır - Rahat
C) İstikbal - İnat - Yanlış
D) Gelecek - Sözünden veya kararlarından dönmeme - Ümitsizlik
E) Mazi - Gayret - Karamsarlık

Şiir (İçerik - Gelenek ve Gerçeklik) - 1

5. Söyleyici; şiirde konuşan, şairin sesini ve söyleyişini emanet ettiği kişi veya varlıktır. Şair, her şiirde bir söyleyici belirler. Bu söyleyici, şairin kendisi değil yalnızca o şiire özgü kurgusal bir kişi ya da varlıktır. Söyleyici, şiirin içeriğine ve aksettirdiği ruh durumuna göre karakter ve ses kazanır; bu durum, şiiri okuma tonuna / tarzına etkide bulunur ve okuma faaliyetinde okuyucu bu söyleyici ile özdeşleşir.

Aşağıdaki dizelerin hangisinde söyleyicide farklı bir duygu hâkimdir?

- A) Böyle sessiz ayrılıklarda,
her şey önceden belli olur.
en güzel zamanında, aşkın ve hayatın
insan deli olur...
- B) sanmıştık ki ikimiz
yeryüzünde ancak
birbirimiz için varız
ikimiz sanmıştık ki
tek kişilik bir yalnızlığa bile
rahatça sığarız
- C) potinlerime ve paltoma
teşekkür etmeliyim
teşekkür etmeliyim yağın kara
bu güne bu sevince
kara bastığım için şükür
- D) Ne hasta bekler sabahı,
Ne taze ölüyü mezar.
Ne de şeytan, bir günahı,
Seni beklediğim kadar.
- E) Ayrılık, demir çubuk gibi sallanıyor havada
Çarpıyor yüzüme yüzüme
Sersemledim

6. Dışarıya yağmur,
yüreğime hasret,
fikrime sen.
Nasıl yaşıyorsunuz üçünüz birden
bir bilsen.

Bu dizelerin teması aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Aşk
C) Kötümserlik
B) Mutluluk
D) Sitem
E) Sabır

7. Rıza Tevfik Bölükbaşı'nın bir devre damgasını vuran asıl sanatkar şahsiyeti, tekke şairleri ve halk âşıklarının genellikle musiki eşliğinde okudukları şiirlerden yola çıkarak kaleme aldığı divan, koşma ve nefesleriyle belirir.

Bu bilgidен hareketle aşağıdaki dizelerden hangisinin Rıza Tevfik'e ait olduğu söylenebilir?

- A) Kişi doğru yoldan eğri giderse,
İyiliğe karşı kemlik ederse,
Kendini beğenip benlik güderse;
Yükü saman; suya çok etsin, dedi
- B) Tanıdığım bir ağaç var
Etlik bağlarına yakın
Saadetin adını bile duymamış
Tanrı'nın işine bakın.
- C) Bir kırlangıç bir su birikintisi bir parça gök.
Bir şiirden düşmüş olmalı bunlar.
Böyle diyordu yoldan geçen biri.
- D) mıknaıslı bir anten gibi tek tek
gökyüzüne açılmış kirpiklerim
dilimde yanık yıldızların tadı
ayakta ne uyku ne durak
- E) Ne hoş, ey güzel Tanrı'm, ne hoş
Mavilerde sefer etmek!
Bir sahilden çözölüp gitmek
Düşünceler gibi başıboş.

8. Bir varlığı, kavramı, durumu daha canlı ve daha duygulu anlatmak için onu başka varlık, kavram veya durumların çizgileri ve şekilleri içinde tasarlayışa "imge" denir. Sanatçı, imge oluştururken izlenimlerinden hareketle gerçeği kendi algısına göre yeniden biçimlendirir. Duygu ve düşüncelerini ifade etmek için kendine özgü bir dil oluşturur. Yeni bir anlatım için hayal gücü ve sanatçı duyarlılığı sayesinde alışılmamış sözler bulur. Bilinen sözcüklere farklı anlamlar yüklerken çeşitli ipuçlarıyla çağırışım sağlar.

Buna göre,

- I. Dalga dalga hücum edip pişmanlıklar
II. Unutuşun o tunç kapısını zorlar
III. Ve ruh, atılan oklarla delik deşik;
IV. İşte, doğduğun eski evdesin birden
V. Yolunu gözlüyor lamba ve merdiven,

dizelerinin hangisinde imge kullanılmamıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Şiir (İçerik - Gelenek ve Gerçeklik) - 2

1. Âşık Veysel, yetmiş dokuz yıllık hayat serüveninde özellikle içinde bulunduğu toplumun sosyal yaşamını, ahlâk anlayışını, dönemin mühim olaylarını, çalışmanın önemini ve gerekliliğini, zamanın bazı sosyal kurumlarını ve bunların toplum içerisindeki rollerini, işlevlerini, vatan ve millet sevgisini, birlik ve beraberlik düşüncesini şiirlerinde bir nasihat ve uyarı üslubuyla dile getirmiştir.

Bu metne göre aşağıdakilerden hangisi Âşık Veysel'e ait olamaz?

- A) Anaların hakkı kolay ödenmez
Analara ne yakışmaz ne denmez
Kan uykudan gece kalkar gücenmez
Emzirdi salladı uyuttu anam
- B) Ağlayalım Atatürk'e
Bütün dünya kan ağladı
Başbuğ olmuştu mülke
Geldi ecel can ağladı
- C) Olmak istiyorsan dünyada mesut
Hakka halka yarayacak bir iş tut
Çalıştır oğlunu kızını okut
İnsan olmak için okumak gerek
- D) Sen İstinye'de bekle ben buradayım
İçimde köpek gibi havlayan yalnızlığım
Belki gelmem gelemem beş dakika bekle git
Çünkü ben buradayım karanlıktayım
- E) Avrupa, Asiya ayrı bir kıta
Bir yıllık yol idi deveye ata
Uçaklar sığırdı beş, on saate
Daha neler çıkar dur belli değil

2. Anlatamam derdimi dertsiz insana
Dert çekmeyen dert kıymetin bilemez
Derdim bana derman imiş bilmedim
Hiçbir zaman gül dikensiz olamaz

Bu dizelerde anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yalnızlığın olumsuz etkileri
B) Her derdin bir dermanının olduğu
C) Yardımseverlik duygusunun yitirilmesi
D) Dert çekmenin değerli olabileceği
E) Kişi sıkışmadan yardımın gelmeyeceği

3. **Aşağıdaki şiir parçalarından hangisinde toplumcu bir sanat anlayışının izleri görülmez?**

- A) Biz o şiiri isteriz ki çifte giden babalar,
Ekin biçen genç kızlarla, odun kesen analar,
Yanık sesin dinlerlerken gözyaşların silsinler.
Başlarını açık, beyaz sinesine koysunlar;
Yüreğinin, özleriçün çarpındığın duysunlar;
Bu çarpıntı, bu ses nedir? Neler diyor? Bilsinler.
- B) Geleceğim, bekle dedi, gitti
Ben beklemedim, o da gelmedi
Ölüm gibi bir şey oldu
Ama kimse ölmedi
- C) Bırak beni haykırayım, susarsam sen mâtem et;
Unutma ki şâirleri haykırmayan bir millet,
Sevenleri toprak olmuş öksüz çocuk gibidir;
- D) Yaşamak bir ağaç gibi tek ve hür
ve bir orman gibi kardeşçesine
bu hasret bizim
- E) Başka sanat bilmeyiz karşımızda dururken
Yazılmamış bir destan gibi Anadolu'muz
Arkadaş, biz bu yolda türküler tuttururken
Sana uğurlar olsun... ayrılıyor yolumuz

4. Bre ağalar bre beyler
Ölmeden bir dem sürelim
Gözümüze kara toprak
Dolmadan bir dem sürelim

Bu dizelerin nazım şekli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Koşma
B) Varsağı
C) Mânî
D) Mesnevi
E) Sone

Şiir (İçerik - Gelenek ve Gerçeklik) - 1

5. Sen sık sık gülen gülerken de
Sevecen bir Akdeniz çizgisini
Sol yanına ağzının
İliştiren çocuk özenle
Yabana mı atıyorum yani seni

Bu dizelerin anlamlı, doğru ve tam bir şekilde düzyazıya çevrilmiş şekli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Seni yani yabana mı atıyorum, sık sık gülen ve gülerken de ağzının sol yanına sevecen bir Akdeniz çizgisini özenle ilıştiren adam?
- B) Sen, gülerken ağzının sol yanına bir Akdeniz çizgisini sevecen bir şekilde ilıştiren çocuk, seni yabana mı atıyorum yani?
- C) Sık sık gülen, gülerken de ağzının sol yanına bir Akdeniz çizgisini dikkatle ilıştiren çocuk, seni mi yabana atıyorum yani?
- D) Bir Akdeniz çizgisini özenle yanağına ilıştiren ve sevecen ağzının sol yanıyla sık sık gülen çocuk, yani seni yabana mı atıyorum?
- E) Sen, sık sık gülen, gülerken de ağzının sol yanına sevecen bir Akdeniz çizgisini özenle ilıştiren çocuk, yani seni yabana mı atıyorum?

6. Bu şiir türünde bir düşünceyi aktarmak veya belli bir konuda öğüt, bilgi, ders vermek amacı güdülür. Daha çok dinî, ahlaki, felsefi, sosyal konularda yazılır.

Aşağıdaki dizelerden hangisi bu parçada sözü edilen şiir türünü örneklemektedir?

- A) Canım senin için işim her gün âh
Bin sevab yazılır etsen bir günâh
- B) Bülbül ne yatarsın bahar erişti
Ulu sular göl olduğu zamandır
Kat kat oldu gül yaprağa karıştı
Gene bülbül kul olduğu zamandır
- C) Dost düşman önümde yürür
Bilmedim asıl dostu
Dostların canıma kasti
Beni dostlarım öldürür.
- D) Gök mavi mavi gülümsüyordu
Yeşil yeşil dallar arasından
Altın sesi birdenbire sordu
“Ne haber eski aşk yarasından”
- E) Şu kim istedi buldı ilmi Çîn’de
Bugün oldur muhakkık ilm içinde

7. **Aşağıdaki dizelerin hangisi ayraç içindeki terimi örneklemez?**

- A) Garibim namıma Kerem diyorlar
Aslı’mı el almış haram diyorlar
Hastayım derdime verem diyorlar
Maraşlı Şeyhoğlu Satılmış’ım ben (Tapşırma)
- B) Mavi bir gölge uçtu pencereden
Baktım âvâre bir küçük kelebek
Yaramaz geldi kim bilir nereden
Belli yorgundu, bir veremli çiçek
Gibi serpildi lambanın yanına
Bir duman uçtu, gitti titreyerek (Terzarima)
- C) Bir vakte erdi ki bizim günümüz
Yiğit belli değil mert belli değil
Herkes yarasına derman arıyor
Deva belli değil dert belli değil (Taşlama)
- D) Karac’oğlan gene coştı, bulandı
İnip aşkın deryasına dolandı
Güzel gitti, diye pınar ağladı
Acıdı yüreğim, yandı pınara (Hüsnütalil)
- E) Tam otların sarardığı zamanlar
Yere yüzükoyun uzanıyorum
Toprakta bir telâş, bir telâş
Karıncalar öteden beri dostum (Pastoral şiir)

8. Gün gibi zâhir idi zerre günahı yoğ idi
Eşiğinden dahi bir özge penâhı yoğ idi
Sana ol doğru idi eğri nigahı yoğ idi
Hak ana şâhid idi gayrı güvâhı yoğ idi
Bende idi sana ol bir dahi şâhı yoğ idi
Hak bilür gayrı yire varmağa râhı yoğ idi
Ceng ider geldi disen iki sipâhı yoğ idi
Hançer urdun da anın cismine âhı yoğ idi

[Güneş gibi açıktı, zerre günahı yoktu. Eşiğinden başka sığınacağı yoktu. O sana yan gözle bakmazdı, dosdoğruydı. Allah’tan başka ona şahitlik edecek yoktu. Senden başka kul / hizmetkâr olduğu bir başka şah yoktu. Allah bilir ya başka yere gitmeye (başkasına tabi olmaya) yolu yoktu, Cenk etmeye geldi desen yanında iki askeri dahi yoktu. Öyle ki Onun bedenine hançeri vurduğunda ahı bile yoktu.]

Bu dizeler aşağıdaki nazım türlerinden hangisinin örneğidir?

- A) Tevhit B) Münacaat C) Naat
D) Mersiye E) Methiye

Sıfatlar

1. (I) Çocukken annem bana hep hayatın anahtarının mutluluk olduğunu anlatırdı. (II) Okula giderken bana “Büyüyünce ne olmak istiyorsun?” diye sorarlardı. (III) Ben de onlara daima, mutlu olmak istediğimi söylerdim. (IV) Onlar bana, soruyu anlamadığımı söylerdi. (V) Bense onlara bu hayatı anlamadıklarını söylerdim.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde sıfat kullanılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

2. Sıfatlar, bir adın önüne gelerek onun bir niteliğini ortaya koyan ya da onun sırasını, sayısını, yerini vs. belirten bir işleve sahip olduğundan ön ad olarak da adlandırılır.

Aşağıdaki dizelerin hangisinde bu genellemeye uymayan bir sıfat kullanımı vardır?

- A) Ben:
nerelere, ne zaman
ne zamanlardan
bu yana
boyuna
çalalayan
- B) Leman Hanım
Size bir şiir borcum vardı ya
İşte onu ödüyorum
- C) Kirli eller daha temiz.
Temiz elli
Kirli gönüllerden.
Ne dersiniz?
- D) Ben İsmet Özel, şair, kırk yaşında.
Her şey ben yaşarken oldu, bunu bilsin insanlar
- E) Çok yorgunum, beni bekleme kaptan.
Seyir defterini başkası yazsın.
Çınarlı, kubbeli, mavi bir liman.
Beni o limana çıkaramazsın...

3. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir ismin birden çok sıfatı vardır?**

- A) Bahçeye girildiğinde sizi önce beyaz zambaklar ve renk renk sümbüller karşılıyordu.
- B) Kim bilir, belki bir mucize olur ve ağrıyan dişleri kendi kendine, ağrısız sızısız düşüverir.
- C) O gün gazete idaresinde biriken edebî dergilerin yapraklarını karıştırıyordum.
- D) Emin amcam bütün kelimeleri tam manasıyla, usulünce kullanmayı biliymiş.
- E) Malatyalı, yan komşumuzun oğlu Ali'ye yıllar sonra Ankara Garı'nda rastladım.

4. Aşağı köylerden Halil İbrahim, on sekiz yaşlarında
I
bir delikanlıydı. Sazlık köyünde Tevfik Ağa'nın yanında
II
duruyordu. Yaşı ufaksa da kütüğe büyük yazılmış, askere
III IV
çağırıyorlar. Ağa'dan hesabını alıp gide cektii.
V

Bu parçadaki altı çizili sözcüklerden hangisi diğerlerinden farklı bir türdedir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

5. Ben bir gün bu dağ köyünde
Bakılacak en güzel şeye baktım.
Dağ havasında, geniş yapraklı ümitlerin üzerine
Yattım, gökyüzünün altına
Hiçbir çağda bu kadar mavi olmamıştı.
Baktım da vuruldum maviliğine

Bu dizelerde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Niteleme sıfatı
B) İşaret Sıfatı
C) Belgisiz sıfat
D) Sayı sıfatı
E) Kurallı birleşik sıfat

Sıfatlar

6. I. Pembe uçurtmalar yolladığından beri
II. sarardı tiryaki menekşeleri
III. sonbaharın tozlu kafeslerinde
IV. sevgi turnaları yakalıyorum
V. turnalar gidiyor; ben kalıyorum

Numaralanmış dizelerin hangilerinde sıfat kullanılmıştır?

- A) I ve II. B) I ve III. C) II ve IV.
D) III ve V. E) IV ve V.

7. Bir gün akıp gitmeye her yerim

I

Suyundan çmeye alışık.

II

Gitmek! Yazmışım defterime çoktan

III

Rıhtımlar, güz halatları, daha bir sürü şey

IV

Şuramda darmadağınık.

V

Bu dizelerdeki altı çizili sözcüklerden hangileri sıfat görevinde kullanılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

8. Adlaşmış sıfat, niteleme veya sayı sıfatıyla kurulan sıfat tamlamalarında tamlanan ismin düşmesi ve varsa düşen isimdeki ekin sıfata geçmesi şeklinde oluşur.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde adlaşmış sıfat vardır?

- A) Yeğenim yarın Bursa'ya uçacak.
B) İkinci, üstünde daha iyi durdu.
C) Haşlanmış hâli daha lezzetlidir.
D) Üç ağaç meşe, bir ağaç çınardı.
E) Neden yenebilecek bir şey yetiştirmiyorsun?

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sıfat, yapı bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) Bazı kentlerin, insanın üstünde olağanüstü bir etkisi oluyor.
B) Durmuş Ağa'ya gelince yetmişlik fakat sapasağlam bir ihtiyar.
C) O cana yakın yüzüyle dört yanına bakınca sanki bütün varlık masumlukla aydınlanırdı.
D) Kıyıda kapıları, kepenkleri kapalı, birkaç ev ve depo sıralanıyordu.
E) Beyaz ipek pantolon ve kavuniçi ipek bir gömlek giyinmişti.

10. Bir sıfatın kendisinden sonra gelen kelime veya kelime gruplarıyla yapı ve anlam bakımından bağlantısı olmadığını göstermek ve anlam karışıklığını önlemek için virgül kullanılır.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu kurala uymaktan doğan bir anlam karışıklığı vardır?

- A) Gemide bulaşık yıkamak kolay iş değildi.
B) Bir çocuk gibi kedilerle saklambaç oynuyor.
C) Dosdoğru yolun karşısına geçerek bağırırdım.
D) Limana bakan penceresinden deniz görünürmüştü.
E) Hayat sahnesinde altmış yaşın basamaklarındayım.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde birden fazla sıfat kullanılmıştır?

- A) Piyanonun mor kadifeden şamdanlıkları vardı.
B) Tiyatrocular yan uğraş olarak sinemayla uğraşıyordu.
C) Bütün gözlerden manalı ışıklar sırıyordu.
D) Dışarıda nemli bir rüzgâr esiyordu.
E) Çalıların üstündeki kuşlar cıvıdayarak uçuşuyordu.

12. Aşağıdaki sözcüklerden hangisi sıfat görevinde kullanılamaz?

- A) Sulak B) Biri C) Hangi
D) Öteki E) Az

Masal / Fabl

1. Vakti zamanında bir peri padişahının güzel bir kızı ile ak saçlı, ak yürekli bir yaşlı ninenin oğlu varmış. Yaşı on sekiz, boyu selvi, gözleri ela, adı Namlı Kemankeş, bir bakışı ci-hana eş. Ama başında kavak yelleri eser, aşk nedir bilmez-miş. Alıp başını durmadan gezermiş. Bir gün geze geze gelmiş bir bayram yerine. Bakmış, bakışmış da karşısında ne görsün? Adı dillerde, gönlü bilinmedik illerde peri padişahının kızını görmüş... Kara kara gözleri varmış, zeytin tanesini andırırmış. Oğul balı ağzı, kızaran yanağı göreni boyu boyuna, huyu huyuna demiş de kızla göz göze gelip derinden bir ah çekmiş. Ah ile birlikte yer yerinden oynamış, yetmiş iki dağ birden kazan gibi kaynamış.

Bu masal parçasında,

- I. Olay / Konu
- II. Zaman
- III. Mekân
- IV. Kişiler

yapı unsurlardan hangisi belirgin değildir?

- A) Yalnız I.
- B) Yalnız II.
- C) I ve III.
- D) II ve IV.
- E) III ve IV.

2. **Aşağıdakilerden hangisi kalıplaşmış bir masal cümle-sidir?**

- A) Kralın bu emrini duyan prens hemen kardeşinin yanına gitmiş.
- B) Anne ceylan, yavrularının bir saldırıya uğramasından korktuğu için daima tetiktedir.
- C) Ordunun nereye gideceği kimse tarafından bilinmi-yormuş.
- D) Bu olağanüstü varlıkların hangi zamanda karada da yaşayabilme özelliği kazandığı belli değil.
- E) Bir varmış, bir yokmuş, ülkenin birinde elinden her iş gelen usta bir marangoz yaşarmış.

3. **Aşağıdaki kalıplaşmış masal ifadeleri, bulundukları yere göre gruplandırıldığında hangisi dışta kalır?**

- A) Az gitmişler, uz gitmişler, dere tepe düz gitmişler.
- B) Evvel zaman içinde kalbur saman içinde, sakinlerinin çok mutlu olduğu bir köy varmış.
- C) Onlar ermiş muradına, darısı sizin başınıza.
- D) Masal masal matitas, kalaylandı bakır tas. Çukura düştü çıkamaz. Pır pır eder uçamaz.
- E) Gökten üç elma düştü. İki sizin, birisi benim başıma.

4. Padişah, konuk ağırlamayı çok sever. Methi her yerde du-yulan bir de aşçısı vardır. Bir gün çok sevdiği arkadaşları, evine konuk olur, aşçısından sofrayı donatmasını ister. Akşam olur, davetliler gelir, sofrada kırk çeşit yemek var-dır fakat hepsi dilden yapılmıştır. Padişah bu duruma şa-şırır. Başka bir gün padişahın tekrar misafiri gelir. Padişah aşçısına, “Bu sefer gelenler çok önemli insanlar değil.” der. Padişah, önemsiz dediği misafirlerine de dil yeme-ği hazırlandığını görünce şaşırır ve nedenini sorar. Aşçı, “Dil çok kıymetlidir, iyi kullanırsak yılanı deliğinden çıkarır. Kötü kullanırsak dilin hatasını hiçbir şey düzeltemez.” der.

Bu parça, dil ve anlatım özellikleri bakımından aşağı-daki anlatmaya bağlı edebî türlerden hangisine örnek olabilir?

- A) Masal
- B) Roman
- C) Destan
- D) Mesnevi
- E) Manzum hikâye

5. Eski zamanlardan bir padişah, kendi memleketinin top-rakları üstünde yaşayan en zeki insanı bulması için ve-zirine emir vermiş. Bir oduncunun üç kızı varmış, aynı memlekette yaşayan. Bu kızların en küçüğü çok zeki imiş. Padişah, bir sürü aramadan sonra bulunan bu kıza, veziriyle otuz lira ve otuz arşın kumaş göndermiş. Ama vezir hem paranın hem de kumaşın yarısını kendine alı-koymuş, geriye kalan yarı para ile kumaşı kıza götürmüş. Kız hediyeleri alınca “Benim de bir haberim var padişaha, aynen nakledin.” diyerek şunları söylemiş: “Babam tak-taklara, annem vakvaklara gitti. Büyük ablam çirkini gü-zel etmeye, küçük ablam biri iki yapmaya gitti. Ben de baş aşağı, baş yukarı yapıyorum. Padişahım ne İslam’dır ne başka.” Vezir bu cevabı padişaha nakledince padişah meseleyi çözmüş ve hırsızlık yaptığı için vezirini zindana attırmış. Meğer kızın dediklerinin manası şuymuş: Babam odun kesmeye, annem ördek gütmeye, büyük ablam ge-lin hazırlamaya, küçük ablam doğum yaptırmaya gittiler. Ben de fasulye pişiriyorum. Bana gönderdiğin hediyeler ne senin şanına uygun ne de bana yeter.

Bu parçanın dil ve anlatım özellikleri ile ilgili aşağıda-kilerin hangisi söylenemez?

- A) Anlatım, duyulan geçmiş zamanla gerçekleştirilmiştir.
- B) Olağanüstü ayrıntılara yer verilmiştir.
- C) Kötülüğün / yanlış işin timsali olan tip cezasını bul-muştur.
- D) Anlatıcı hâkim bir bakış açısına sahiptir.
- E) Kısa, duru ve açık cümleler kullanılmıştır.

Masal / Fabl**6. Masal kahramanları ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

- A) Genellikle özel adları bilinmez; kral, prenses, çoban gibi unvanlarla anılırlar.
- B) Dev ve peri gibi gerçek dışı varlıklar kahraman olabilir.
- C) Anlatı çoğu kez iyilerin istediği şekilde sonlanır.
- D) Sıra dışı özelliklere sahip olabilirler.
- E) Tip özelliği gösterirler.

7. Tilki değirmenciği kandırır ve beraber yola çıkarlar. Padişahın sarayına yaklaşınca tilki, değirmenciye der ki:

—Sen burada dur, ben gidip padişahın sana bir kat elbise alıp geleyim.

Tilki saraydan içeri girer, padişahla karşılaşır.

Bu parça aşağıdaki masal bölümlerinin hangisinden alınmıştır?

- A) Döşeme
- B) Serim
- C) Düğüm
- D) Çözüm
- E) Dilek

8. Günün birinde, kurbağa ile fare arkadaş olmuşlar. Bir bahar mevsiminde kurbağa, fareye: “Gel, biraz gezelim.” demiş. Bunlar gide gide, bir ırmağa rastlamışlar. Kurbağa, farenin sudan geçemeyeceğini bildiği için ona: “Sen üzerime çık, kuyruğunu da ayağımla bağla. Böylece seni karşı tarafa rahatlıkla geçirebilirim.” demiş. Fare kurbağanın sırtına binmiş, tam suyun ortasına vardıklarında kurbağa suyun dibine doğru dalmaya başlamış. Elbette fare suyun içine girer girmez hemen boğulmuş. Ama kuyruğu kurbağanın ayağına bağlı olduğu için yine onun sırtında kalmış. Suyun yüzüne çıkan kurbağa sırtında fare ölüsü ile dolaşırken kartal yukarıdan fareyi görmüş ve kaptığı gibi dağın başına götürmüş. Fare kurbağaya bağlı olduğu için yüksek dağın zirvesinde kartala yem olmaktan kurtulamamış.

Atalarımız ne güzel demiş: - - -

Bu fablın sonunda boş bırakılan yere aşağıdaki öğütlerden hangisi getirilmelidir?

- A) Güvenme varlığa, düşersin darlığa.
- B) Alna yazılan başa gelir.
- C) Av vuranın değil, alanın.
- D) Dost, kara günde belli olur.
- E) Akıl akıldan üstündür.

9. Bir gün Rüzgâr Güneş’le konuşuyormuş.

— Ben senden daha güçlüyüm, demiş.

— Öyle mi, demiş Güneş.

— Elbette, demiş Rüzgâr.

— Bunu sana göstereceğim. Bak şu aşağıdaki yaşlı adamı görüyor musun?

Güneş eğilip bakmış.

— Görüyorum diye cevap vermiş.

Rüzgâr gururla:

— Gör bak, onun ceketini çıkaracağım diye konuşmuş.

Güneş:

— Peki o zaman, demiş. Haydi dene bakalım.

Sonra bulutların arkasına çekilmiş. Merakla Rüzgâr’ı, izlemeye başlamış.

Rüzgâr bütün şiddetiyle esmiş. O estikçe yaşlı adam üşümüş. Üşüdükçe paltosuna sarılmış. Rüzgâr buna öfkelenmiş. Daha da şiddetli esmiş. Bu kez adam paltosunu daha sıkı tutmuş. O ne kadar şiddetli estiyse adam da paltosuna o kadar çok sarılmış. Çünkü çok üşüyormuş.

Rüzgâr sonunda pes etmiş. Bu kez sıra Güneş’e gelmiş. Güneş bulutların arkasından çıkmış. Yaşlı adama sıcacık gülümsemiş. Yeryüzünü iyice ısıtmış. Adam pek sevinmiş. Yeryüzü ısındıkça adam da ısınmış. O da gülümsemeye başlamış. Artık paltoya ihtiyacı kalmadı diye düşünmüş. Ve paltosunu çıkarmış.

Güneş Rüzgâr’a dönerek:

— Gördün mü, demiş. Nazik olanlar zorbalardan her zaman daha güçlüdür.

Güneş Rüzgâr’a dönerek:

— Gördün mü, demiş. Nazik olanlar zorbalardan her zaman daha güçlüdür.

Güneş Rüzgâr’a dönerek:

— Gördün mü, demiş. Nazik olanlar zorbalardan her zaman daha güçlüdür.

Güneş Rüzgâr’a dönerek:

— Gördün mü, demiş. Nazik olanlar zorbalardan her zaman daha güçlüdür.

Güneş Rüzgâr’a dönerek:

— Gördün mü, demiş. Nazik olanlar zorbalardan her zaman daha güçlüdür.

Güneş Rüzgâr’a dönerek:

— Gördün mü, demiş. Nazik olanlar zorbalardan her zaman daha güçlüdür.

Güneş Rüzgâr’a dönerek:

— Gördün mü, demiş. Nazik olanlar zorbalardan her zaman daha güçlüdür.

Güneş Rüzgâr’a dönerek:

— Gördün mü, demiş. Nazik olanlar zorbalardan her zaman daha güçlüdür.

Edat - Bağlaç - Ünlem

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde edat öbeği, yüklem görevindedir?

- A) Başarmak için inanmak gerekir.
- B) Belirtildiği üzere önceliği eğitime verdik.
- C) Dükkâna kadar sana eşlik edeyim.
- D) Yeni evleri avuç içi kadardı.
- E) Gelişim, sabır ve gayret ile mümkündür.

2. Bu treni ilk kim nasıl gördü, duydu - - - - okudu kimse öğrenemedi - - - - herkesin emin olduğu tek bir şey vardı: Bunun çocuklarını uyutmak için çok güzel bir masal olması. Gerçek olup olmaması - - - - yetişkinlerin umrunda - - - - değil-di, onlar zaten hayal kurmayı çoktan unutmuşlardı.

Aşağıdaki bağlaçlardan hangisi bu parçadaki boşluklardan herhangi birine getirilemez?

- A) ancak B) veya C) bile
- D) da E) eğer

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “gerek ... gerek” bağlacı kelime gruplarını birbirine bağlamaktadır?

- A) Gerek ailesi gerek arkadaşları onu yüreklendiriyordu.
- B) Eserleri gerek sanatımızı gerek düşünce dünyamızı derinden etkilemiştir.
- C) Gerek hızıyla gerek gücüyle hepimizin dikkatini çekmişti.
- D) Gerek susuşu gerek gülüşü daima bir şeyler anlatırdı.
- E) Takipçilerimle gerek yazışarak gerek buluşarak devamlı irtibat kuruyorum.

4. (I) Şimdiye kadar hem hazırlık hem uygulama bakımından birkaç saati aşmayan etkinlikler paylaştık. (II) Bu sefer ise kütüphane şenlikleri, yıl sonu gösterileri, veli günü gibi vesilelerle daha uzun soluklu bir faaliyet planlamaktayız. (III) Örneğin bu cumaki buluşmamızda sizler için okuma alışkanlığınızı pekiştirecek bir uygulama gerçekleştireceğiz.

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde hem edat hem bağlaç kullanılmıştır?

- A) Yalnız I. B) Yalnız III. C) I ve II.
- D) II ve III. E) I, II ve III.

5. I. Pamuk gibi bir kalbi vardır. (Benzetme)
II. Saatlerce aramasına karşın bir türlü bulamıyordu. (Koşul)
III. Amcam ile yarın köye gideceğiz. (Birliktelik)
IV. Çiçek demetini annesi için almıştı. (Özgürlük)
V. Hiçbiri bu işi senin kadar öğrenemedi. (Karşılaştırma)

Numaralanmış cümlelerin hangisinde edatın cümleye kattığı anlam yanlış verilmiştir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

6. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi bağlama görevi üstlenmemiştir?

- A) Sardunya odanın yalnız bu köşesinde canlanıyor.
- B) O bize katılmayacak çünkü hastalanmış.
- C) Biraz yorgunum ama sizinle geleceğim.
- D) Hemen soğumuş hâlbuki daha yeni kapattım.
- E) Mademki isteklidir, bulur bir çaresini.

Edat - Bağlaç - Ünlem

7. I. Bizi sen sevgisiz, susuz, havasız
Ve vatansız bırakma Allah'ım!
II. İlmî öyle büyüktür ki (!) kimseyi dinlemesi gerekmez.
III. Aferin, dayısının bir tanesine!

Ünlemin numaralanmış cümlelere kattığı anlamlar aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

- A) Dilek – Alay – Gurur
B) Korku – Övgü – Sevinç
C) Mutluluk – Küçümseme – Şefkat
D) Saygı – Kınama – Beğeni
E) İstek – Alay – Sabır

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde soru anlamı bir edatla sağlanmıştır?

- A) Neden böyle bir karar verdi ki?
B) Tabiatı ondan daha iyi kim anlatabilir?
C) Hangi güzergâhı kullanacaksın?
D) Gözleri her şeyi söylüyor olabilir miydi?
E) İlacını günde kaç kere alacak?

9. • Aman efendim, öyle şeyler işittim ki kalakaldım!
• Aman, kimse duymasın!
• Aman, ne akıllı şey!
• Aman, bıktık bu tavırlardan!

Bu cümlelerde aşağıdaki anlamlardan hangisi yoktur?

- A) Rica B) Şaşkınlık C) Beğeni
D) Pişmanlık E) Usanç

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir edat isim çekim eki almıştır?

- A) Oturması ile kahkaha atması bir oldu.
B) Aması maması yok kardeşim, diyecek oldum.
C) Gelenlerden bazılarına tanıyor gibi kafa sallıyordu.
D) Ona güzel bir gelecek bırakmak için çabalıyoruz.
E) Bu kadarına dayanabilmesi bir mucizeydi.

11. I. hatta
II. amma velâkin
III. yani
IV. keşke
V. şayet

Numaralanmış sözlerden hangisi bağlama işlevine sahip değildir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

12. Aşağıdaki dizelerin hangisinde bağlacın yazımıyla ilgili bir yanlışlık yapılmıştır?

- A) Hadi git, ne bir adres ne bir hatıra bırak
Zannetme ki pişmanlık, mutluluk kadar ırak!
B) Öyle bir ilkyaz ol ki korkut yaprakları,
Öyle bir son yaz ol ki tut yaprakları
C) Bir kez gönül yıktın ise
Bu kıldığın namaz değil
Yetmiş iki millet dahi
Elin yüzün yumaz değil
D) Tahir olmak da ayıp değil Zühre olmak da
hatta sevda yüzünden ölmek de ayıp değil,
bütün iş Tahir'le Zühre olabilmekte
yani yürekte.
E) Bir akşamüstü yanımızda kimsecikler olmaz
Yada olması gerekenler yanımızdakiler değildir

Roman (Tarihî Gelişim - Özellikler - Türler - Gelenek ve Gerçeklik)

1. Roman türü için aşağıdakilerden hangisi söylenmez?

- A) Kurmaca bir gerçekliği ortaya koyar.
- B) Öyküleme ve betimleme yapmak esastır.
- C) Yansıttığı edebî akıma göre sınıflandırılabilir.
- D) Gerçeküstü olayları da konu edinebilir.
- E) Yazıldığı dönemin zihniyetinden bağımsızdır.

2. Roman ve öykü ile ilgili aşağıdaki genellemelerden hangisi yanlıştır?

- A) Romanlarda birbirini etkileyen birçok olayın olduğu bir zincir söz konusuysa hikâyeler daha çok tek bir olay üzerinde kurgulanır.
- B) Romanlarda hikâyelere göre ruh tahlillerine daha çok yer verilir.
- C) Romanlarda mekân sayısı ve çeşitliliği hikâyeye göre daha fazladır.
- D) Romanların kişi kadrosu hikâyeye göre daha geniştir.
- E) Romanlarda diyalog, özetleme gibi anlatım teknikleri kullanılırken hikâyelerde tasvir tekniği tercih edilir.

3. Bir bir hatırlıyor, dinlediklerini hatırlıyor, gördüklerini hatırlıyor, deliliklerini hatırlıyor; durulup arınışını, büyük yörüngeye yerleştirilişini hatırlıyor; yerleri, olayları, hâlleri, gerçek doğuşunu hatırlıyor. Osman Gazi Han şimdi son dönemecindeki sayılı dakikalarda, Uludağ'dan da büyük ve yüklü bir hatıralar dağıdır; Osman Gazi Han şimdi zamanın iki ucunu -tesbih gibi- birleştirmiştir.

Bu parçanın, konusu bakımından aşağıdaki roman türlerinden hangisine örnek olduğu söylenebilir?

- A) Macera
- B) Fantastik
- C) Tarihî
- D) Polisiye
- E) Sosyal

4. Stendhal "Kırmızı ve Siyah" adlı eserinde, "Yol boyunca gezdirilen bir aynadır roman." derken romanın hangi özelliğini vurgulamaktadır?

- A) Gerçek hayatı yansıtmaya özelliğini
- B) Yazarının gittiği yöne göre biçimlendiğini
- C) Hikâyeden farklı bir tür olduğunu
- D) Sanatlı bir dilde yazılması gerektiğini
- E) Açık ve örtük iletiler içerdiğini

5. (I) Türk edebiyatına roman Tanzimat'la girmiştir. (II) Türün ilk örnekleri çeviri eserlerdir. (III) İlk çeviri roman, Yusuf Kâmil Paşa'nın Fransız yazar Fenelon'dan 1859 yılında çevirdiği "Telemak"tır. (IV) İlk yerli roman ise Samipaşazade Sezai'nin Taaşşuk-ı Talat ve Fitnat adlı eseridir. (V) Halit Ziya Uşaklıgil, roman türünün Batılı anlamdaki ilk örneklerini vermiştir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) I.
- B) II.
- C) III.
- D) IV.
- E) V.

6. Bana öyle geliyor ki gördüklerimi ve işittiklerimi yazmak, gelecek nesillere karşı en büyük vazifemdir. Kaldı ki müessesemizin tarihçesini benden daha iyi yapabilecek tek insan, Halit Ayaracı, artık aramızda değildir. Dün akşam yine onun masamızdaki yerini boş gördüm. Karımın dolmuş gözlerle bütün yemek müddetince bu boş sandalyeye bakışını bir türlü unutamayacağım.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçadaki altı çizili sözcüklerden herhangi birinin yerine kullanılamaz?

- A) süre
- B) görev
- C) kuşak
- D) kurum
- E) yetki

Roman (Tarihî Gelişim - Özellikler - Türler - Gelenek ve Gerçeklik)**7. Aşağıdaki parçaların hangisinde toplumsal bir kabule yer verilmiştir?**

- A) Bir ara deredeki ayak sesleri kesildi, ortalık tarifsiz bir sessizliğe gömüldü. Ta uzaktan bir çobanaldatan kusunun bir daldan ötekine atlarken kurumuş çöplere basmaktan doğan çitirtılar duyuldu.
- B) Derviş Bey'e adamlar göndermeye başladı. Adamlarından birisinin eline bir mektup veriyor, onu kabul etmesini istiyordu. Bir kere, bir kerecik olsun kabul etmeliydi. Saygıda kusur etmişti. Küçükten kusur, büyükten bağışlamak...
- C) İnceden bir yel çıktı, bir bulut gölgesi geldi geçti ormanın üstünden. Beş on kartal... Biri birinden çok uzakta Kirazlı Koyak'ın üstünde dönüyor. Koyak'ın dibine bir tortu gibi çökmüş pusu güneş eritmiş veya yel alıp götürmüş.
- D) Taşbaş'ın evinin duldasında akşama kadar hayaller kurdular. Taşbaş kaç kere köye geldi. Karanlıklar gündüz gibi oldu. Sofralar yağlı yemeklerle donandı. Bir oda dolusu ayakkabı... Bir oda dolusu da giysi...
- E) Köprüyü yel gibi geçti. Bundan önce köprüden çok az geçmişti. Bir yanında kayalık bir tepe, öte yanında bir orman vardı. Bu sefer atını yoldan da sürdürdü.

8. Roman yazarları genellikle iki temel yönelim arasında hareket ederler. Onlar bir yandan yaşanan olayları örnek alır, bunlardan sapmamaya çalışarak gerçekçi bir tutum izler; öte yandan ise kendi yarattıkları olay ve kişilerden oluşan bir dünyada hayal gücünü işleterek gerçeğe yeni görünüm kazandırır.

Bu parçada roman yazarları ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Hayata dair ayrıntılardan beslenmelerine
- B) İzlenimci bir yaklaşım benimsemelerine
- C) Gerçeği dönüştürmelerine
- D) Heyecan uyandıracak konular seçmelerine
- E) Hayal gücüne başvurmalarına

9. Nabokov'un "Emma Bovary denen kız hiç yaşamadı. Madame Bovary kitabı ise sonsuza dek yaşayacak." sözü romanın hangi özelliklerini vurgulamaktadır?

- A) Kurgusalılık - Kalıcılık
- B) Gerçekçilik - Üslupçuluk
- C) Kurmaca - Nedensellik
- D) Kalıcılık - Özgünlük
- E) Yanlılık - İroni

10. Peyami Safa'nın şaheserlerinden Dokuzuncu Hariciye Koşuşu'nda romanın genç kahramanı, ayağındaki rahatsızlıktan kurtulabilmek için sayısız doktora görünür ve en nihayetinde havadar bir ortamda, stresten uzak bir istirahat dönemi geçirmesi gerektiğine ikna edilir. Ancak gerek akrabaları olan bir Paşa'nın Erenköy'deki köşkünde misafir kaldığı dönemde gerekse kendi evi ve hastaneye gidiş gelişlerinde şuuru âdeta bir facia atmosferinde yoğunur. Peyami Safa'nın çocukluk ve gençlik dönemlerinden fazlasıyla izler taşıyan roman hem umudu ve umutsuzluğu hem de sevinci ve felaketi aynı sayfalara sığdırabilmiş olması bakımından insanın eşsiz bir tarifini sunuyor.

Bu parçada romanın kurgusuna etki eden,

- I. İnsanın psikolojik hâlleri
- II. Yazarının özel yaşamı
- III. Geleneksel değerleri
- IV. Ön araştırmalar yapmak

unsurlarından hangilerinin üzerinde durulmaktadır?

- A) Yalnız I. B) Yalnız III. C) I ve II.
- D) II ve IV. E) III ve IV.

11. İyi bir roman bize kahramanının gerçeklerini, kötü bir romansa yazar hakkındaki gerçekleri anlatır.

Bu sözden hareketle aşağıdaki çıkarımlardan hangisi yapılabilir?

- A) İyi bir romanda serim, düğüm ve çözüm bölümleri belirgindir.
- B) Romanda anlatılanlar, yazarının yaşadığı dönemin kültürel özelliklerini taşır.
- C) Roman kahramanları, ait oldukları çevrenin diliyle konuşurulmalıdır.
- D) Romanlarda birbiriyle bağlantılı olaylar bir tema etrafında bir araya getirilir.
- E) Romanlar, sahiplerinin sesi değil kurgusal kimliklerin sesini yansıtmalıdır.

Roman (Tema - Konu - Çatışma - Dil ve Anlatım - Yapı - 1

1. Ayın on dördünde Bünyamin'in kazması beyaz bir cisme çarptı. Merakı artan Vardapet'le birlikte çevresindeki toprağı temizlediklerinde bunun, çoktan taşlaşmış, neredeyse öküz büyüklüğünde bir kertenkele kafası olduğunu gördüler. Boynundan itibaren bel kemiği toprağın derinliklerinde kayboluyordu. Bünyamin, canavarın dişlerinden birini yadigâr olarak almayı düşündü. Ama diş, eline alır almaz ufalanıverdi. Vardapet bunu uğur telakki edip çıra ışığı altında birtakım hesaplar yaptı. Rakamları topladı, çıkardı; iletken okuyup kaydettiği derecelerin yüz sekene erişip erişmediğine baktı ve delikanlıya gülümsedi.

Bu parçada,

- I. Olay örgüsü
- II. Mekân
- III. Zaman
- IV. Kişiler

unsurlarından hangileri belirgin değildir?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve III.
D) II ve IV. E) III ve IV.

2. Bugün ensenize kadar kestirdiğiniz şu saçlar yok mu? Ne uzundu, ne uzun! Köklerini sökercesine onları tarardık. Hiç unutmam, hanımefendi size üstü papatya örneği beyaz ketenlerden yeni bir elbise diktirmişti, onu giydirdik ve sizi büyük hanımefendiye götürdük. O vakte kadar büyükannenizi görmemiştiniz çünkü büyük hanımefendi damadıyla altı sene dargın durdu. Nihayet barıştılar, biz de sizi götürdük. Ah, diye içini çekiyor ve başını sallıyor Gülter. Büyükanneniz gibi kadın nerede şimdi?

Bu parçada aşağıdaki anlatım tekniklerinden hangisi kullanılmıştır?

- A) Pastiş B) Parodi
C) İroni D) Geriye dönüş
E) İç çözümleme

3. Damların yosun tutan ve kararan kiremitlerini nihayetsiz dut, Erik ve iri yapraklı incir ağaçları örtmeye çalışıyor, derelerin kenarını beyazımtırak yapraklarıyla uzun kavaklar takip ediyordu. Bunların arasında belki yirmiden fazla minare, bembeyaz yükseliyor ve uzaktan bakan bir göze, tıpkı kavak ağaçları gibi hafif hafif sallanıyor hissini veriyordu.

Bu parçada,

- I. Betimleyici
- II. Öyküleyici
- III. Tartışmacı

anlatım biçimlerinden hangileri kullanılmıştır?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve II.
D) I ve III. E) II ve III.

4. I. Kanaryacık küçük vücudunu yana bırakmış, sessiz bir feryat gibi gagasını açmıştı. İşte bu dakikada tekrar size baktım. Kâfi derecede çevik davranmamış, kirpiklerinizdeki iki damla gözyaşını benden saklayamamıştınız. Ah sizin o her şeyle eğlenen gözlerinizdeki bu iki damla merhamet yaşı! Nejat Bey, tekrar ediyorum: Hayatıma istediğiniz gibi tasarruf edebilirsiniz. Değil mi ki gözlerinizde o iki merhamet damlasını gördüm.
- II. Bir başınaydı işte. Bir başına, hiç bilmediği bir mekânda, iki zıt yaradılışlı kapıyla... Ne bir eksik ne bir fazla. Yüz yüze durmuş iki kapı... Biri içeri, öteki dışarı... Birinin muhatabı yer üstü, ötekininse yer altı.

Numaralanmış roman kesitlerinde hâkim olan duygular aşağıdakilerden hangisidir?

	I.	II.
A) Özlem	Ölüm	
B) Saygı	Öfke	
C) Aşk	Yalnızlık	
D) Hüzün	Kararsızlık	
E) Güven	Korku	

Roman (Tema - Konu - Çatışma - Dil ve Anlatım - Yapı - 1**5. Aşağıdaki parçalardan hangisi kültürel bir çatışmayı dile getirmektedir?**

- A) Bir an sokağın iki ucuna ve karşıya bakındıktan sonra ses sahibinin belki de ısınmak için yürüyüp gitmiş olacağı kanısına vardı çünkü görünürlerde iri yarı bir delikanlıdan başka kimse yoktu. Delikanlı, evin önündeki parmaklığın üstüne tünemiş, tereyağlı ekmek yemekteydi.
- B) Nihayet rastgele bir kapıyı araladım ve içeride Raif Efendi'yi gördüm. Onu evvelden tanıımıyordum. Buna rağmen masasının başına eğilmiş gördüğüm bu adamın başkası olamayacağını derhal hissettim.
- C) Halam, babamın yeryüzündeki tek akrabası idi. Belki de bu yüzden birbirlerine huy, mizaç hatta sıhhat itibarıyla taban tabana zıttılar. Babam kanlı canlı, taş yese öğütür cinsten bir adamdı. Kâinat onun için harman gibi savrulacak bir şeydi. Halam ise zayıf ve içine kapanıktı.
- D) Havuz, dökülmüş yaprak tabakaları altında görülmez olmuştu. Sonbahar denen mevsim ne hazin bir mevsimmiş! Bu, âdeta yazın çürüyüşü, parça parça çürüyüp dökülüşü gibi bir şeydi.
- E) Annesi ve babası ona bir Doğulu alışkanlığı vermişti. Fakat İstanbul'a yerleştikten sonra bilhassa dayısının ailesinden aldığı tesirler bambaşkadır. Tahsilini Avrupa'da bitiren dayısı ve kızları, Neriman'da Batı hayatına karşı cazibe uyandırmıştı.

6. Bütün kalbimle zevkini çıkarmaya çalıştığım ilk yaz sabahı ile birlikte ruhumu harikulade bir neşe sarıverdi. Yalnızım, burada yaşamaktan da son derece memnunum. Burası tam benim yaradılışımdaki insanlara göre bir yer. Öyle mutluyum, huzur içinde yaşantıma öyle bir daldım ki sanatımın da bu durumdan fayda göreceğini umuyorum.

Bu parçanın dil ve anlatımıyla ilgili aşağıda verilenlerden hangisi doğrudur?

- A) Coşku ve heyecana bağlı bir anlatıma sahiptir.
- B) İlahi anlatıcının bakış açısı vardır.
- C) Sade ve akıcı bir dil kullanılmıştır.
- D) Diyalog tekniğine başvurulmuştur.
- E) Mizahi bir tavır sergilenmiştir.

7. Aşağıdaki parçalardan hangisi diğerlerinden farklı bir bakış açısı ile yazılmıştır?

- A) Babalı'den geçiyordum. Bir kitapçının camlığında benimkilerden birisini gördüm. Çıkalı beş yıl olmuştu.
- B) Hareketlerinde ve yürüyüşünde, kabul edilmiş bir mağlubiyetin iç burkan sessizliği vardı. Mutfağa geçti. Mangala ve semavere kömür koydu.
- C) Başımı çevirdim, ona baktım. Bunu yaparken romantizmalı kolumu zorlar gibiydim. Fakat içim birdenbire ferahladı, sanki yıllardır aradığım bir arkadaşımı bulmuşum.
- D) Radyoya gittim. Uzun dalga bomboştu, orta dalga da öyle... Uzun uzun esnedim. Kısa dalganın parazitleri arasında bir mucize çıktı: Bu enfes bir kemandı ve karımla daha nişanlıyken dinlediğimiz bir parçaydı.
- E) Yavaş yavaş yanıma yaklaştı. Gözleri tuhaf bir hayretle hafifçe büyümüştü. Birdenbire, her şeyi anlayıvermiş olmasından korktum.

8. Üsteğmen Demir Çukurcalı, kol saatine bir göz attı: 05.15. Sel sularından kuduza dönmüş Hantan Çayı'nın üzerinde donuk bir şafak söküyor. Öylesine donuk ki koyu kül rengine batık görünümü, aydınlatacağına karartıyor sanki. Şu kıvrıla büküle giden keçi yolu, ırmağa giden yol; şuraları, çünkü çarpışmalar sırasında Çinlilerden alınan siperler. Erat elinden geldiği kadar çekidüzen verip içine mevzilenmiş. Yüz metre kadar ötelerinde pirinç tarlaları başlıyor, onların gerisinde ise yağmur perdesinden zar zor seçilebilen 306 rakımlı tepe, bugünkü hedef. Telsiz eri, alay komuta yeriyile bağlantı sağlamak derdinde.

— Burası ateş, burası ateş, Kartal'ı arıyoruz! Tamam!

241. Piyade Alayı, sekiz kilometrelik bir cephe boyunca kırk sekiz saattir Çinlilere saldırıyor. Solunda yerinde sayan bir Porto Rico birliği, sağında ise Amerikalı zencilerin 25. Alayı, o da duraklamış.

Bu metnin yapı unsurları ile ilgili aşağıdaki çıkarımlardan hangisi yapılamaz?

- A) Olay: Çinlilere karşı verilen mücadele
- B) Zaman: Şafak vakti
- C) Anlatıcı: Hâkim
- D) Mekân: Porto Rico
- E) Şahıs Kadrosu: Demir Çukurcalı, telsiz eri ve ordu birlikleri

Roman (Tema - Konu - Çatışma - Dil ve Anlatım - Yapı - 2

1. Romandaki göndermelerden biri Duha Koca Oğlu Deli Dumrul hikâyesinedir. Azrail ile Deli Dumrul arasında geçen ve Deli Dumrul'un Azrail'i yenmek için mücadele ettiği bölüme atıf yapmakta, Azrail ile Deli Dumrul arasındaki mücadele, Azrail ile Atiye arasında geçmektedir. Duha Koca Oğlu Deli Dumrul hikâyesinde Deli Dumrul'a Allah'ın kendisine canını almasını emrettiğini bildiren Azrail, romanda Atiye'ye aynı şeyi söyler. Bu kez, Deli Dumrul yerine Atiye, ailesinin yanına gider ve Azrail'in kendisinin canını alacağını haber verir.

Bu parçada sözü edilen romanda aşağıdaki anlatım tekniklerinden hangisi kullanılmıştır?

- A) Pastiş
B) İç çözümleme
C) Geriye dönüş
D) Parodi
E) Diyalog

2. Bursa çoktan uyanmış, sokaklar çoktan canlanmıştı. Gecenin ölmüşlüğünden eser yoktu şimdi. Her taraf cıvıl cıvıl kaynıyordu. Tacirler sergilerini açmış, mallarını yol boyunca sıralamış, bağıra bağıra müşteri çekmeye çalışıyorlardı. İbrahim, hayatında Bursa kadar büyük bir şehir görmemişti. Bunun için her tarafa dikkatle bakıyor, her yeniliği hayretle süzüyordu.

Bu metnin yapı unsurları ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi söylenemez?

- A) Anlatma zamanı sabah vaktidir.
B) Temel mekân Bursa şehridir.
C) Olay, bir çocuğun şehirde kaybolmasıdır.
D) Tacirler, dekoratif birer şahıs kadrosudur.
E) Hâkim bakış açılı bir anlatım söz konusudur.

3. Tatlıcı Sokağı, öyle dardır ki ancak kedilerle çocuklar sığılabılır. İçine hiçbir yabancıyı almayan yabani bir sokağa soğuk bir şubat sabahı, korkunç soluğuyla bir kamyon girmek istedi. Kışın ayazına çıkmak istemeyen bizler, sıcacık yataklarımızda, senaryosunu kendi yazdığımız rüyaları tembelce seyrederken narayı andıran bir ses duyarak uyandık.

Bu parçanın dil ve anlatım özellikleri ile ilgili aşağıdakilerde hangisi söylenemez?

- A) Doğrudan anlatım yapılmıştır.
B) Kişileştirme vardır.
C) Kahraman anlatıcının bakış açısı kullanılmıştır.
D) Abartıya yer verilmiştir.
E) Düşsel anlatıma başvurulmuştur.

4. Tayfur; çocuğunun üstüne titreyen, her hareketini hoş gören, her arzusunu yerine getirmeyi annelik vazifesinden bilen, evladını sürekli pohpohlayan bir ananın elinde büyüdü, böyle bir öğrenimle Mülkiye Mektebinden çıktı. Memurluk yapmak istemedi. Her ne görse öğrenmeye kalkar, az vakitte ondan bıkar, başka yeni bir arzuya düşerdi. Bu yüzden her şeyle uğraştı ama ciddi hiçbir şey öğrenemedi. Annesi oğlunun bu binbir çeşit işini zekâsının olağanüstü taşkınlığına verir, bununla avunurdu. Küçük Bey'in ediplik, şairlik, hususundaki dikkati bir başkaydı. Özgün bir şeyler bulmak için günlerde uğraşır, birkaç satır için haftalarca didinirdi.

Bu parçadan, sözü edilen kahramana ait hangi özellik çıkarılamaz?

- A) Sıkılgan
B) Karamsar
C) Sanatkâr
D) Şımartılmış
E) Hevesli

5. • Yafes Çelebi'nin Zekeriya Usta'ya çırak olması
• Yafes Çelebi'nin hiyel ilmini öğrenmeye başlaması
• Yafes Çelebi'nin icatlarının tanıtımı, bu icatları padişaha sunmak için gösterdiği gayretler ve Yafes Çelebi'nin Hiyele Kalemi Reisi Uzun İhsan Efendi ile tanışması
• Yafes Çelebi'nin, Davud'u kaçırmaması

Bu yargılar romanın yapı unsurlarından hangileri hakkında bilgi vermektedir?

- A) Şahıs Kadrosu - Olay örgüsü
B) Zaman - Olay örgüsü
C) Mekân - Şahıs kadrosu
D) Zaman - Şahıs kadrosu
E) Olay Örgüsü – Mekân

6. Aşağıdaki parçaların hangisinde “merhamet” teması işlenmiştir?

- A) Başını kaldırdı. Son vazifesini yapmış insanlara özgü bir gönül huzuru ile soluk dudaklarına parlaklık geleerek ellerini uzattı: “Sizin için dua ettim, Cenab-ı Hak sizi mesut, benim kadar mesut etsin. Artık yoruldum, beni yatırınız.” dedi.
- B) Yegâne dost! O, beni bütün güzelliklerimle ve bütün çirkinliklerimle tanıyan, onları bilen ve her yönümlü seven, severek affeden bir dosttur. Onun yanında ne meziyetlerimle mağrur ne olumsuz taraflarımla mahcubum.
- C) Sessizliği seviyordu o. Sessizliği, yalnızlığı... Dalgasına taş atılmamalıydı. Seviyordu geceleri. Hele ayın güçlü ışıklarının, dünyayı gündüze çevirdiği geceleri...
- D) Ve bu sağlam olmaktan ziyade hastaya benzeyen çocuk, kışın sulu ve buzlu rüzgârına rağmen sırtından ceketini çıkarmış, ayaklarının dibinde can çekişen o iri hayvanın geniş nefeslerle körüklenen karnının üstüne atmış idi.
- E) Kayalardan yüklenmek çok zordu. Kayalara varınca yüklerimizi sırtımızdan indiriyorduk. Babam ucuna ip geçirip yükü sarkıtıyordu. Ben de yükün altına geçiyor, takılan yerlerden kurtarıyordum.

7. Naim Efendi, konağa vasil olur olmaz dünden beri ilk defa olarak geniş bir nefes aldı. Hele çocuklarından hiçbirine tesadüf etmeksizin odasına girip kapanmayı büyük bir sadet telakki etti. Burası hayatta onun yegâne sığınağıydı. Asrın tepkileri onu ite ite evvela şehirden konağın içine, sonra konağın içinden bu odaya sürüklemişti.

Bu parçada, sözü edilen kahraman üzerinde hâkim olan duygu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yalnızlık
- B) Özlem
- C) Sevgi
- D) Merak
- E) Şüphe

8. Aşağıdaki parçaların hangisinde öyküleyici bir anlatım vardır?

- A) Kitap; noktalama işaretleri ile ilgili çeşitli tespitlere, tespitlerden sorunlara, sorunlardan çözümlere, çözümlerden tekliflere kadar uzanan geniş bir yelpazede çok kapsamlı bilgiler içermektedir.
- B) İnsanoğlunun şahit olduğu son yüzyılları birkaç kelime ile sembolize etmek istersek 19. yy. için “sanayileşme”, 20. yy. için “küreselleşme”, 21. yy. için “yüksek teknoloji” kullanılabilir. Ancak özellikle iş dünyası için, devam eden süreçte yepyeni bir başlık atılıyor: Sürdürülebilirlik.
- C) Yedigey, sadece bahar gelince çok kısa süreliğine yeşeren uçsuz bucaksız Sarı-Özek bozkırını görünce etkilendi. Aral Gölü’nün çevresinde de Üst-Yurt Yaylası gibi bozkırlar ve düz ovalar vardı ama hayatında ilk defa böyle bir çöl görüyordu.
- D) Sanatçı, edebiyat dünyamızda şair kimliğiyle tanındı. İlk şiiri 1964 yılında Genç Şairler Antolojisi’nde yayımlandı. Hece ölçüsüne tutkuyla bağlandı. Âşık tarzı bazı şiirlerinde “Nedim” mahlasını kullandığı görüldü.
- E) Maya ve şekeri karıştırma kabına alıp üzerine bir su bardağı kadar ılık su ekledikten sonra mayanın kabarmasını bekleyin. Derin bir kap içerisine unları ele-yip, ortasını açın ve kabaran mayalı karışımı ortaya boşaltın. Azar azar ılık su ilave ederek ele yapışan, yumuşak bir hamur yoğurun.

9. Hemşire kendini hâlâ eski devirlerde zannediyor. Kıyafetler gibi ruhlar da değişti. Büyüklere eski itaat, eski hürmet nerede, kimde var? Bizim gördüğümüz terbiyedeki insanlarla şimdi alay ediyorlar. Belki hakları da var, her eski şey biraz acayıptır; çocuklarımızın çocuklarını kendimize uydurmaya çabalamak ne beyhude! Onlar, her şeyden evvel, zamanın icaplarına uymaya mecburdurlar.

Bu parçada aşağıdaki çatışma türlerinden hangisinin örneği vardır?

- A) İyilik-kötülük
- B) Kuşak
- C) Toplumsal sınıf
- D) Hayal-gerçek
- E) Bencillik-fedakârlık

Zamir

1. Aşağıdaki dizelerin hangisinde ayraç içinde belirtilen türde bir zamir yoktur?

- A) Gurbet elde bir hâl geldi başıma
Derman ararken derde düş oldum
(belgisiz)
- B) Ölenler yeniden doğarmış, gerçek
Tabut değildir bu, bir tahta kundak
(işaret)
- C) Ben sana mecburum bilemezsin
Adını mih gibi aklımda tutuyorum
(iyelik)
- D) Sana yerden gökten büyük nasihat
Gördüğün ört, görmediğin söyleme
(kişi)
- E) Kişinin kendine ettiğini
Edemez kişiye hiçbir fani
(dönüşlülük)

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kişi zamiri kullanılmamıştır?

- A) Bugün bana gelen ikinci e-postaydı bu.
- B) Biz kırk kişiyiz, birbirimizi biliriz.
- C) Ne ekersen onu biçersin.
- D) İşe giderken onu da okuluna bırakacağım.
- E) Ne verirsen elinle, o gider seninle.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sözcük veya ek biçiminde zamir kullanılmamıştır?

- A) Ağaca çıkanlardan hiçbirini, dalın ucundaki elmaya uzanamamıştı.
- B) Sultandan üç istekte bulunmuş Keloğlan.
- C) Şuradakilere de bakmanı öneririm.
- D) Evet, o kalemi sana aldım.
- E) Tüm hazırlıklarda kendisinin birikiminden faydalandık.

4. Bizde nakış olarak da adlandırılan ve kendine has bir I II uygulama tekniği olan minyatürlerin hepsinin ortak özel- III likleri: Mesafelerin belirtilmemesi, şahısların ve başka IV şekillerin birbirini kapatmayacak şekilde dizilmesi, arka V plandaki figürlerin, sayfanın üstünde gösterilmesi, ı ışık ve gölge oyunlarına yer verilmemesidir.

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerden hangisi zamir görevinde kullanılmamıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde tamlamayı oluşturan sözcüklerin tamamı zamir görevindedir?

- A) Bu semtin kedileri insanlardan kaçmıyor.
- B) O kişi beni de birkaç kez aradı.
- C) Onlardan bazılarını tanıyorum?
- D) Bu şehir o eski İstanbul mudur?
- E) Bu bisikletlerden hangisi senin?

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük diğerlerinden farklı türdedir?

- A) Bu sınıftaki öğrencilerimin çoğu iki isimli.
- B) Bu saatte kasabadaki birçok dükkân kapalı olur.
- C) Bazılarını iskele tarafında buldum.
- D) Kiminin parası kiminin duası...
- E) Ankara'nın neresindensiniz?

Zamir

7. (I) Suflör kişiler bazen ana baba, bazen mühendis, bazen herhangi biri olup bizlere sadece birtakım alışkanlıkları fısıldarlar. (II) Bu dogmaların dışına çıkabilenler, olaylara alışılmışın dışında bakabilenler, bilimde ve sanatta yeni ufuklar açarlar. (III) Örneğin yüzyıllar boyunca insanların hepsi havada bıraktıkları cisimlerin aşağıya düştüğünü söylediler. (IV) Bu, son derece doğal ve basit bir şeydi ve elbette ki her şey aşağıya düşerdi. (V) Günün birinde Newton çıkıp bu olaya yeni bir bakış tarzı getirerek "Havada bırakılan bir cisim aşağıya mı düşmüyor yoksa dünyaya doğru mu çekiliyor?" dedi.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdaki-lerden hangisi söylenemez

- A) Birinci cümlede birden çok zamir kullanılmıştır.
B) İkinci cümlede herhangi bir zamir yoktur.
C) Üçüncü cümlede bir tamlamanın tamlananı zamirdir.
D) Dördüncü cümlede işaret zamiri yer almaktadır.
E) Beşinci cümlede soru anlamı bir zamirle sağlanmaktadır.

8. Gevherî güzeller gitti yabana
Lale gibi çıktı o mah meydana
Bu cihana benim gibi merdane
Ne geldi ne gelir ne gelse gerek

(yaban: aile ocağından uzak olan yer, mah: ay)

Bu dizelerdeki altı çizili sözcüklerden kaç zamir görevinde kullanılmıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

9. Aşağıdaki dizelerin hangisinde farklı türde zamirler bir arada kullanılmıştır?

- A) Ben güzelim diye havadan uçma
İndirirler seni el yaman olur
B) Kimi ufak kimi iri
Her biri tutmuş bir yeri
C) Nuşirevan-ı Âdil nerede tahtı
Süleyman mührünü kime bıraktı
D) Onların, yani sizin hayatınıza
Şarkılar girmiş, şarkısız edemiyorsunuz
E) Kendimi kendi akrostişime adadım
Kendimi gerekçesiz oralara buralara

10. Tuhaf, siste yürümek!

Her çalı ve taş bir başınadır
I II

Hiçbir ağaç diğerini görmez
III IV

Herkes yalnızdır.
V

Bu dizelerdeki altı çizili sözcüklerden hangileri zamir görevinde kullanılmıştır?

- A) I ve II. B) I ve III. C) II ve IV.
D) III ve V. E) IV ve V.

11. (I) Duyuruncaya dek bastım en üstteki isimsiz zile. (II) Bu kadar kat aşağıdan zil duyulmuyordu (III) Derken arabalar geçmeye başladılar arkamdaki yoldan. (IV) Kediler, köpekler sağda solda görünür oldu. (V) Birden zilinkini bastıran cızırtılı bir ses yankılandı sabahın sessizliğinde.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangilerinde ek hâlinde zamir kullanılmıştır?

- A) I ve II. B) I ve III C) II ve IV.
D) III ve V. E) IV ve V.

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zamir yüklem görevinde kullanılmıştır?

- A) Şikâyet ettiğiniz yaşam belki de başka birinin hayalidir.
B) Hiç kimse, hiçbir şey söylemeyen karıncadan daha iyi öğüt veremez.
C) Dürüstlük ağacının meyvesi güvendir.
D) Bir çivi bir nalı, bir nal bir atı, bir at bir insanı, bir insan da bir ülkeyi kurtarır.
E) Bir çiçeğin kokusu neyse bir insanın kişiliği de odur.

Tiyatro - 1

1. Anadolu'da modern tiyatro öncesinde geleneksel Türk tiyatrosu egemendir. - - - - ve - - - - gibi türleri olan geleneksel Türk tiyatrosu, Tanzimat sonrasında da devam etmekle beraber değişen hayat şartlarıyla birlikte etkisini yavaş yavaş yitirmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçadaki boşlukların herhangi birine getirilemez?

- A) Köy seyirlik oyunları
- B) Meddah
- C) Karagöz
- D) Orta oyunu
- E) Parodi

2. (I) Tanzimat sanatçıları tiyatro yazarlığında hem geleneksel unsurlardan beslenmiş hem de Batı'dan birçok tiyatro çevirisi yapmıştır. (II) Örneğin İbrahim Şinasi, ilk Türkçe oyun olan Şair Evlenmesi'ni yazarken geleneksel tiyatroya ait birçok husustan faydalanmıştır. (III) Ahmet Mithat Efendi örneğin Moliere'in birçok eserini Türkçeye uyarlamıştır. (IV) Bu dönemin önemli bir özelliği birçok oyunun sahnelenmek için değil okunmak için kaleme alınmış olmasıdır. (V) Millî Edebiyat ve Cumhuriyet Dönemi'ne gelindiğinde ise tiyatro farklı anlayışlarla gelişmesini sürdürmüştür.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlış vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

3. **Trajedi (Tragedya) ile ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?**

- A) Kaba ve çirkin sözlere yer verilmez.
- B) Konularını tarihten ve mitolojiden alır.
- C) Kahramanlar, sıradan insanlardır.
- D) Üç birlik kuralına uygun olarak yazılır.
- E) Manzum biçimde oluşturulur.

4. **HÜRREM:** (Birden tesadüfen hatırlayıvermiş gibi sorar.) Şehzademiz Mustafa hakkında pek kıvandırıcı, pek güvendirici sözler işitiriz hünkârım. (Durur. Hünkârın yüzüne tatlı bir bakışla bakar.)

KANUNİ: (Yüzünde tek çizgi oynamaksızın) Doğrudur.

HÜRREM: Söylendiğine göre cennetmekân Selim Han güya mezardan çıkmış da yeniden kılıç kuşanmış.

KANUNİ: (Aynı durgun tavırla) Doğrudur.

HÜRREM: Derler ki şehzadenin siması onun simasına benzer, kuvveti onun kuvvetine o kadar benzer.

KANUNİ: Doğrudur.

HÜRREM: (Gayet masum bir şey söylüyormuş gibi.) Allah esirgeye hünkârım, Allah esirgeye de benzeyiş bu kadarla kala.

KANUNİ: Ne demek istersin?

HÜRREM: (Onun öfkesinden dehşetli korkmaktadır. Fakat şu anda hayatı üzerine oynayan bir oyuncu gibidir.) Hiç sultanım. Hünkârımızın hayatı üzerine belki de pek lüzumsuz bazı evhamlara kapılmışızdır. Muhabbetimizin büyüklüğünden. (Hünkârın yüzüne bir çocuk saflığı ile bakar.) Yoksa Allah şahittir ki şehzademizin hiçbir kötü hareketini görmüş, işitmiş değiliz.

KANUNİ: (Sert bir hareketle kalkar.) Yeter!

Bu parça ile ilgili,

- I. Kişiler arasındaki anlaşmazlığı ortaya koyan bir çatışma vardır.
- II. Kahramanlar fiziksel ve psikolojik özellikleriyle verilmiştir.
- III. Dramatik örgünün zamanı ve mekânı belirgin değildir.
- IV. Oyuncuları yönlendirmek bakımından konuşanın hareketleri, durumu ayraç içinde açıklanmıştır.

Çıkarımlarından hangileri yanlıştır?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve III.
- D) II ve IV. E) III ve IV.

5. **Aşağıdakilerden hangisi modern tiyatro türlerinden biri değildir?**

- A) Trajedi B) Komedi
- C) Dram D) Kukla Oyunu
- E) Pantomim

Tiyatro - 1

6. **FASULYECİYAN** — Zaten aktör dedigin nedir ki? Oynarken varizdir. Yok olunca da sesimiz bu bos kubbede bir hos seda olarak kalir. Bir zaman sonra da unutulur gider. Olsa olsa eski program dergilerinde soluk birer hayal olur kaliriz. Görorum hepiniz gardroba kosmaya hazirlanorsunuz. Birazdan teatro bombos kalacak. Ama teatro iste o zaman yasamaya baslar. Cunku Satenik'in bir sarkisi su perdelerden birine takili kalmistir. Benim bir tiradim su pervaza sinmistir. Hiranus'la Virjinya'nin bir diyalogu eski kostumlerin birinin yirtigina siginmistir. Iste bu hatiralar, o sessizlikte saklandiklari yerden cikar, bir fisilti hâlinde yine sahneye dokulurler. Artik kendimiz yoguz. Seyircilerimiz de kalmadi. Ama repliklerimiz, fisildasir dururlar sabaha kadar.

Gun agarir, temizleyiciler gelir, replikler yerlerine kacisir. Perde!

(Perde kapanir.)

Bu parça aşağıdaki tiyatro terimlerinden hangisinin örneğidir?

- A) Diyalog B) Mimik C) Pandomim
D) Tirat E) Replik

7. Tiyatro eserlerinde genellikle tarihî gerçeklikten hareketle evrensel insan gerçeğine ulaşmayı amaçlar. Oyunlarındaki tarihî kişilerden yola çıkarak insanın her zaman ve mekânda görülen hırslarını, zayıflıklarını, erdemlerini yansıtır. Yazar, eserlerinde kişilerin iç çatışmalarını ve bu çatışmaların davranışlarına nasıl yön verdiğini genellikle trajedinin kalıpları içinde anlatır. “Deli İbrahim”, “IV. Murat”, “Yine Bir Gülnihal” adlı tiyatroları yazarın tanınmış eserlerindendir.

Bu parçada aşağıdaki yazarların hangisinden söz edilmektedir?

- A) Turan Ofazoğlu B) Üstün Dökmen
C) Necati Cumalı D) Haldun Taner
E) Turgut Özakman

8. Olivia ve Arthur parkta güzel bir gün geçirmektedir. Acemi bir muhafızın aralarından sınır çekmesi ilişkilerini, özgürlüklerini ve birey olma meselelerini sorgulamalarına neden olur.

Aşağıdaki tiyatro görsellerinin hangisi bu tanıtım bülteni ile örtüşmektedir?

Tiyatro - 2

1. **ERKEK:** Biliyor musunuz, her yazarın bir yerde saklı bir konusu vardır. Bütün iş bulmaktır onu. Bir hamlede hem de. Onu buldu mu kurtulur ya da batır büsbütün. Benim konum da bu ışık, bu pencereydi. Öykümü bunun üstüne kurdum.

KADIN: Anladım. Siz, yazarsınız!

ERKEK: Belki de yazarım. Ama ömrümde bir satır olsun yazmadım. Yazmadığıma göre de bilinmez ki! Belki de yeryüzünün gelmiş geçmiş en büyük yazarı benim!

Bu parça aşağıdaki edebî türlerin hangisinden alınmıştır?

- A) Tiyatro B) Roman C) Hikâye
D) Fabl E) Masal

2. **Achilles:** Demek sizin için zulmetmek töre?
Şeref, kılıç üşürmek ölümlere?
Kıymak suçsuzlara, ağlaşanlara?
Agamemnon, bu mu yücelik Hellas için?
Nedir suçu kızların, kadınların bunda?
Denenir mi kılıcı kahramanların,
Çocukların, kadınların boynunda?
Asıl yiğitlik, o değil mi ki, insan
Uzatsın yoksullara, bahtsızlara eliyle
Kendi aşından, kendi azığından
Ve yücelsin şereflerin, en güzeliyle?
Hayır, Agamemnon, ululuk değil dediğin!
Ve bu değil şeref veren savaşlara!
Yücelmez insanoğlu bastığı yerden
Ateş yağdırarak başlara!

Bu metin aşağıdaki tiyatro türlerinden hangisinin özelliklerini taşımaktadır?

- A) Skeç B) Parodi C) Dram
D) Trajedi E) Vodvil

3. **Klasik komedya**lar için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Konular günlük yaşamdan alınır.
B) Üç birlik kuralına uyulur.
C) Kahramanlar sıradan insanlardan seçilir.
D) Her türlü olay sahnede canlandırılabilir.
E) Mensur biçimde sahnelenir.

4. Tiyatro ve edebiyat, insanlık tarihi kadar köklü ve yaygın iki farklı sanat dalıdır. Amaçları aynı olsa da bu amaca ulaşmada kullanılan araçları, temel unsurları, mahiyetleri ve nitelikleri farklı iki sanat türü. Zira edebiyat bir anlatma / işitme sanatıdır, tiyatro ise doğrudan doğruya sahne sanatı / gösteri sanatıdır. Edebiyatın kendisinden beklenen estetik hazzı yaratabilmedeki tek vasıtası dil iken tiyatronunki -dili kullanmakla birlikte- gösterme / sahnelemedir. Bu açıdan tiyatrodaki asıl olan dramatizasyon, edebiyatta ise dille ifadedir.

Bu parçanın konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tiyatronun önemi
B) Edebiyat ve tiyatronun ortak noktaları
C) Tiyatronun edebiyattan ayrılan yönü
D) Tiyatronun tarihî gelişimi
E) Tiyatronun yapı unsurları

5. **OYA** — (Sol kapıdan elinde bir kitapla girerek) Bonjur...

HACI BEY — Kızım, sana beş yüz kere tembih ettim... Sabah şerifler hayrolsun demesini öğren artık. Burası Müslüman evi... Semt Sultanahmet... Pencereden başını uzatırsan bir tarafında Ayasofya'yı, öbür tarafında Sultanahmet Camiini görürsün. Bıktım bu senin züppeliğinden artık.

OYA — Dilim alışmış baba...

HACI BEY — Dilim alışmış baba... Dilin niçin "Sabah şeriflerin hayır olsun"a alışmamış da "Bonjur"a alışmış kızmı? Babandan mı duydun, yoksa dedenden mi duydun? Bize Hacı Beyler diyorlar, anladın mı, Hacı Beyler... Sen Hacı Beylerin kızıydın...

OYA — Ya sorma baba, o bir felâket,

HACI BEY — Bak yediği naneye. Felâket mi? Bir daha söyle bakayım.

Bu parçanın teması aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kuşak çatışması B) Ayrılık
C) Memleket sevgisi D) Dostluk
E) Mutluluk

Tiyatro - 2

6. Olabilir olan aynı zamanda inanılır olandır. Gerçekte olmamış bir şeyin olabilirliğine kolay kolay inanmayız. Ama gerçekten olan bir şeyin olabilirliği apaçık ortadadır. Çünkü olanaksız olsaydı gerçekte olmayacaktı. O hâlde tiyatro olabilir olana yönelmelidir.

Aşağıdaki parçalardan hangisinin dramatik örgüsü bu görüşle örtüşmez?

- A) **SEMRA:** Yarın hep birlikte sinemaya gidelim.
BANU: Bence diğer kızları da bulmalıyız.
ŞÜKRAN: Haftaya bugün onları da çağırıp benim evimde toplanalım.
BANU: Tamam.
SEMRA: Ama yine de yarın sinemaya gidelim.
BANU: Peki, gidelim.
SEMRA: Tamam öyleyse.
- B) **YAŞLI ERKEK:** (Öfkeyle kâseyi alır, kadının kucağına verir.) Al! Hurmaların da senin olsun!
YAŞLI KADIN: Miden bozulacak.
YAŞLI ERKEK: Niye bozulsun midem? Kadayıfı bile saklamışsın.
YAŞLI KADIN: (Alttan alır.) Ye. Yarasın. Sakladysam... Belki bir gelen falan olur.
YAŞLI ERKEK: (Keser.) Kimse gelmez! Herkesin işi var, gücü var! Kimse gelmez!
- C) **CEMAL:** Hayırdır? Ne o elindeki valiz?
FERİDE: Günaydın baba. Girebilir miyim?
CEMAL: Gir bakalım.
FERİDE: Bir müddet burada kalabilir miyim?
CEMAL: Niye? Bir sorun mu var?
FERİDE: Biraz kafamı dinlemek istiyorum da.
- D) **NİHAT:** Oynayıp durma şu kanallarla. Reklam bitmiştir. Aç şu maçı artık.
HÜLYA: Bize ne İtalya liginde? Sabahtan beri sen izliyorsun, biraz da ben izlemek istiyorum.
NİHAT: Aç dedim sana. Az kaldı, bitmek üzere.
HÜLYA: Boş ver ya. Ne lazım sana elin futbolu?
- E) **ARMAĞAN:** Sarı karga, sence ben bu yolculuktan vazgeçsem mi? Dede ile ninenin evi çok rahattı.
SARI KARGA: Yapma dostum. Bir kuş asla hayallerinden vazgeçmez. Kanatların seni nereye uçurursa, oraya gitmelisin.
ARMAĞAN: İyi de ben nasıl gideceğim papağan adasına?

7. Tiyatroda monolog, oyundaki bir kişinin kendi kendine konuşması, dışa verilen iç sesidir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bir monologdur?

- A) **GARSON** - Bayan A bulaşıklarını kuruladı, kahvesinin son yudumunu içti, sokağa çıkmak üzere, Bay B sinir krizi içinde kızının okul ödevini bitirmesini, daha da beteri eşinin hazırlanmasını bekliyor. Ama evet, boşunaymış umutsuzluğu hazırlandı işte.
- B) **BURKAN** - Bakın hele kimler varmış burada?
AKIN - (Selim'in yanına gider, hayretle elbisesine bakar.) Vay, bu ne kılık böyle?
- C) **ZÜLFİKÂR AĞA** - Macaristan'a ilk geçtiğimiz gün, kendi canınızı tehlikeye koymuştunuz da düşmanın elinden bir delikanlının canını kurtarmıştınız. Hatırınızda mıdır?
- D) **MIKNATIS ÇOCUK:** Ben mıknaatıslıyım!
EMRE: Ben de Ankaralıyım ne var yani?
MIKNATIS ÇOCUK: Of, sen de bilmiyorsun. Mıknaatıs gibiyim, demire yapışıyorum.
- E) **PİŞEKÂR:** Evet, hatta ben korkumdan evin bodrumuna kaçmıştım. Sen nerede idin?
8. Tiyatro elbette insanlığın ortak malı. Tiyatro tarihi her ulusa ortak ve zengin bir birikim sağlıyor. Ama her ulus da ona yüzyıllar boyu kendi özelliğinden katkılarda bulunmuş, bulunuyor. Tiyatro alanında yeni görünen yolların çoğu işte hep bu eski ve yeni yöresel katkılardan doğuyor.

Bu parçaya getirilebilecek en uygun başlık aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tiyatro Tarihi
B) Tiyatro ve Toplum
C) Geleneksel Türk Tiyatrosu
D) Tiyatro ve Canlandırma
E) Tiyatroda İnsan ve Mekân

Zarf

1. (I) Bir adam her gün bir sopanın uçlarına astığı testilerle dereden evine su taşımış. (II) Ancak bu testilerden birinin yan kısmında çatlak varmış. (III) Diğeri ise kusursuzmuş. (IV) Ve her seferinde kusursuz testi adamın doldurduğu suyun tümünü eve ulaştırmış. (V) Taşıdığı testilerden çatlak olanı ise eve yarı dolu olarak varırmış.

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde zarf yoktur?

- A) I ve II. B) II ve III. C) III ve IV.
D) III ve V. E) IV ve V.

2. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde farklı türde zarflar bir arada kullanılmıştır?**

- A) Rengârenk balıklar okyanusun derinliklerinde gezintiye çıkmış.
B) Papağanların oldukça kuvvetli bir hafızası vardır.
C) Böyle havalarda bizim oğlan evde durur mu?
D) Kuşlar göç sırasında yollarını yıldızlara bakarak bulurlar.
E) Kapadokya, turizm açısından büyük bir öneme sahiptir.

3. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yer - yön bildiren sözcük zarf göreviyle kullanılmıştır?**

- A) Oraya ne zaman gelmek istesem yolu şaşırıyorum.
B) Bu önlem sayesinde mikroplar içeri giremez.
C) İstersen temizliğe yukarıdan başlayalım.
D) İleride büyük bir ağaç göreceksin.
E) Kapının önünde bir bisiklet vardı.

4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde soru anlamı bir zarfla sağlanmıştır?**

- A) Teknolojinin bütün hayatı ele geçirmemesi için ne tür tedbirler almalıyız?
B) Gençlik dönemi, merak ve bilme isteğinin arttığı bir dönem midir?
C) Ruh sağlığı açısından baktığımızda nedir sos-yal paylaşım?
D) Peki, sosyal medya bize hangi imkânları sunuyor?
E) Sosyal paylaşım imkânı niçin bağımlılığa dönüşüyor?

5. Amin Maalouf, Çivisi Çıkmış Dünya isimli denemesinden sonra okuyucularını birkaç sene kadar bekletmiş ve

I
sonunda Doğu'dan Uzakta isimli yeni romanı raflarda
II
yerini almıştır. Maalouf çoğu kitabında olduğu gibi yine,
III

güzellikleri ve zahmetleriyle Doğu'yu anlatmış. Bu eser,
IV

Maalouf okuyucularının beklediğine degecek bir geçmişe dönüş, bir yüzleşme romanıdır.
V

Bu parçadaki altı çizili sözcüklerden hangisi zarf görevinde kullanılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

6. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zarf bir sıfatı belirtmiştir?**

- A) Çok güzel günler bekliyor bizi.
B) Orası bana epey uzak görünüyor.
C) Anılarını harfi harfine anlatmış.
D) Sonra bir tiyatro bileti aldım.
E) Çok sevdiği bir dostu çıkagelmiş.

Zarf

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zaman bildiren sözcük zarf görevinde değildir?

- A) Ablam ve eniştem az evvel çıktı.
- B) Neredeyse her sabah bir tas çorba içer.
- C) Şair 1954'te Sinop'ta doğmuş.
- D) Demin bir adam seni sordu.
- E) Sabah, zihnin en iyi zinde vaktidir.

8. Ne yapmalıyız, nasıl yapmalıyız? Mesela bugünden itibaren elimizi vicdanımıza koymalıyız ve bu fazlaca tüketme çılgınlığından vazgeçmeliyiz. Biz "komşusu açken tok yatmayı" ayıp sayan bir terbiyeden geliyoruz. Bir milyar aç yatanın olduğu bir dünyada tıka basa yiyen içen insanın vicdanının hormonlu olduğuna inanıyoruz.

Bu metinde aşağıdaki zarf türlerinden hangisi yoktur?

- A) Durum zarfı
- B) Zaman zarfı
- C) Soru zarfı
- D) Yer - yön zarfı
- E) Miktar zarfı

9. I. Bu işi beraber halletmeliyiz.
II. Bugün bitkin görünüyorsun.
III. Olay gitgide karmaşılaşıyor.
IV. Elbette seni de çağıracağız.
V. Misafirimiz bugün gelecek.

Numaralanmış cümlelerdeki altı çizili zarflar yapı bakımından eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

- A) I.
- B) II.
- C) III.
- D) IV.
- E) V.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde söz grubu biçiminde bir zarf kullanılmamıştır?

- A) Bu şaşkın hâllerine bir anlam veremedik.
- B) Karlı tepeler yavaş yavaş aydınlanıyordu.
- C) Tam o sıra otobüs perondan ayrılıyordu.
- D) On dört yaşından beri bu lokantada çalışıyormuş.
- E) Başı eğik bir biçimde bana doğru yaklaştı.

11. (I) Sürekli televizyon izleyen çocukların odaklanma zorluğu çektiği, durmaksızın ve düşünmeden hareket ettiği ve çabucak kafalarının karıştığı bir gerçektir. (II) Haftada 10 saat ve üzeri televizyon izlemenin zihin faaliyetini olumsuz etkilediği gösterilmiştir. (III) Ayrıca televizyon seyretmek için geç saatlere kadar oturan çocukların uyku düzensizlikleri yaşadıkları gözlemlenmiştir. (IV) Kişisel gelişimcilere göre eğer evlerinde televizyon olmasaydı çocuklarımız büyük ihtimalle farklı olacaktı. (V) Daha mutlu, daha konuşkan ve açık yürekli, daha üretken, daha rahat insanlar...

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede birden çok zarf vardır.
- B) II. cümlede durum zarfı kullanılmıştır.
- C) III. cümlede zarf yoktur.
- D) IV. cümlede birleşik yapı bir zarf kullanılmamıştır.
- E) V. cümlede miktar zarfı vardır.

12. Bu dizelerdeki altı çizili sözcüklerden hangisi diğerlerinden farklı görevde kullanılmıştır?

- A) Garip turna bizi senden sorana
Şimdi bir yavruya kuldur diyesin
- B) Gece gündüz ağlar hiçbir dem gülmez
Unutmuş eşini dostunu bilmez
- C) Sevmiş bir güzeli artık vazgelmez
Âşık olmak müşkül hâldir diyesin
- D) Ab-ı revan olmuş durmayıp çağlar
Şol akan yaşları seldir diyesin
- E) Aceplemem beyim şimdi solduğum
Bülbülün mekânı güldür diyesin

Biyografi - Otobiyografi, Mektup - E – posta, Günlük - Blog

1. Aşağıdakilerden hangisi bir biyografiden alınmıştır?

- A) Türkiye'ye dönüp dönmeyeceğimiz bir haftaya kadar anlaşılır. Zaten birçok dönen var. Mesela, Sabri Esat gidiyor.
- B) Sülün kız, bir de gözünü açıp bakmış ki ne görsün. Misli menendi yok bir bahçe! Bir yanında kuşlar şakıyor, bir yanında sular akıyor.
- C) Birkaç gündür İstanbul'daydım, yeni döndüm. Hisar dergisinin mart sayısını da ancak bugün okudum.
- D) Ali Rıza Bey evvela şaşırdı, oğlunun da öteki çocukları gibi değiştiğine hükmetti. Fakat biraz sonra anladı ki Şevket yine eski Şevket'tir.
- E) Diyarbakır'da doğan yazar, ilk ve ortaöğrenimini doğduğu şehirde; yükseköğrenimini ise Erzurum Atatürk Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde tamamladı.

2. Aşağıdaki dizelerden hangisi biyografik / otobiyografik bir içeriğe sahiptir değildir?

- A) Ben İsmet Özel, şair, 40 yaşında.
Her şey ben yaşarken oldu, bunu bilsin insanlar
ben yaşarken koptu tufan
ben yaşarken yeni baştan yaratıldı kâinat
- B) Yüksek bir soydandı
İslam'la onurlandı
Kısaküreklerden
Aslen Maraşlı
- C) Ben Orhan Veli
"Yazık oldu Süleyman Efendiye"
Mısra-i meşhurunun mübdii
Duydum ki merak ediyormuşsunuz,
Hususi hayatımı,
Anlatayım:
Evvela adamım, yani
- D) Seni boydan boya sevmişim,
Ta Kars'a kadar Edirne'den.
Toprağını, taşını, dağlarını
Fırsat buldukça övmüşüm.
- E) 1902'de doğdum
doğduğum şehre dönmedim bir daha
geriye dönmeyi sevmem
üç yaşımda Halep'te paşa torunluğu ettim

- 3. Aralık 1872'de İstanbul Fatih'te, Sarıgözel'de doğdu. Babası küçük yaşta tahsil için Arnavutluk'un İpek kazası Şuşisa köyünden İstanbul'a gelmiş Fatih Medresesi müderrislerinden Mehmet Tahir Efendi'dir. Annesi ise aslen Buharalı olup Tokat'a yerleşmiş bir aileden Emine Şerife Hanım'dır. Emir Buhari Mahalle Mektebinde ilköğrenimine başlayan Mehmet Akif burada iki yıl okuduktan sonra Fatih Muvakkithanesinin yanındaki ibtidai mektebine yazılır.

Bu parçanın yazılış amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bir hatırayı paylaşmak
- B) Bir olayı anlatmak
- C) Bir fikri benimsetmek
- D) Bir kişiyi tanıtmak
- E) Bir eseri değerlendirmek

4. Özel mektuplarla edebî mektupların karşılaştırıldığı,

- I. Özel mektupta daha çok günlük konuşma dili kullanılırken edebî mektupta sanat değeri taşıyan bir dil kullanılır.
- II. Edebî mektuplar tanınmış sanatçılar, düşünürler vb. kişiler arasında; özel mektuplar ise arkadaş, dost ve akrabalar arasında yazılır.
- III. Özel mektuplarda kişilerin birbirlerine yönelik samimi duygu ve düşüncelerinin, edebî mektupta ise daha ciddi bir üslupla sanat ve edebiyat konularının paylaşılması amaçlanır.

numaralanmış çıkarımlardan hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I. B) I ve II. C) I ve III.
- D) II ve III. E) I, II ve III.

- 5. Ziya Gökalp, 1908'de İttihat ve Terakki'nin Diyarbakır, Van ve Bitlis heyetlerinin müfettişliğine atanmıştır. 1909 yılında Darülfünunda hocalık yapmak üzere İstanbul'a gelen Gökalp orada birkaç ay kalmış, yeterli ücret alamadığı için tekrar Diyarbakır'a dönerek "Peyman" gazetesini çıkarmaya başlamıştır.

Bu parça Ziya Gökalp'in biyografisinin hangi kesitinden alınmıştır?

- A) Mesleği B) Eğitimi C) Ailesi
- D) Fikirleri E) Eserleri

Biyografi - Otobiyografi, Mektup - E – posta, Günlük - Blog

6. Londra, 10 Ağustos 1990
- Ahmetçiğim,
- Uzun bir zamandır seninle şöyle rahat rahat dertleşemedim.
- Bu fırsatı yeni yakalıyorum.
- Kusuruma bakmamışsındır sen, seni tanırım.
- ...

Gözlerinden öperim, bütün dostlara selamlar.

Bu örnekten hareketle mektup türü ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Bir hitap sözüyle başlar.
- B) Etkisinin artması için sanatlı bir dil kullanılır.
- C) Giriş bölümünde mektubun yazılış amacı belirtilir.
- D) Sonunda selam ve iyi dilekler söylenir.
- E) Sağ üst kısımda yazıldığı ver ve tarih belirtilir.

7. **E-posta ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi söylenemez?**

- A) Bilgisayarlar veya bir ağ içindeki belli gönderim merkezleri arasındaki elektronik bilgi iletişimidir.
- B) Mektuptan farkı; e-postalara resim, müzik, video gibi her türlü dosyanın eklenebilmesi ve alıcının bilgisayara gönderilebilmesidir.
- C) Günümüzde mektuplara göre daha yaygındır ve alıcıya daha hızlı ulaşmaktadır.
- D) E-posta hizmetlerinden yararlanabilmek için e-posta hesabı açmak gerekir.
- E) E-posta adreslerinde sırasıyla kullanıcının adı, adres işareti, nokta, site uzantısı ve e-posta sağlayıcısının adı yer almaktadır.

8. 10 Teşrinievvel

Bu sabah alaya hareket ettik ancak karargâha ancak öğleden sonra ulaşabildik. Henüz çadırlar kurulmadı. Ben çok yorgunum. Üstelik biraz da başım ağrıyor. Nasıl ağrımam? Yoldaki molada elimize iki gün öncesine ait bir gazete parçası geçmişti ve orada okuduğumuz bir haber savaştın tüm seyrini değiştirecek türdendi.

Bu parça aşağıdaki metin türlerinin hangisinden alınmıştır?

- A) Anı
- B) Mektup
- C) Günlük
- D) Biyografi
- E) Gezi yazısı

9. 11 Şubat Pazartesi / Bursa'da

Geçmiş yıllarda Bursa'da iki kış geçirdim. Hem de öğretmen olarak. Okulum Bursa'nın dış mahallesinde idi. Çamurlu bir yoldan giderdim bata çıka. Öğrenciler ne oldu? Büyümüşlerdir. Ya okul? Gitmeli mi, aramalı mı eski günleri? İçimden gelmiyor. Bugünü yaşamak daha iyi. Şehirde dolaştık. Yeni yapılar, mağazalar... Anılar ölmüş.

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Anlatım birinci kişi ağzından yapılmıştır.
- B) Bir tür iç konuşma söz konusudur.
- C) Samimi bir üslup kullanılmıştır.
- D) Bir günlükten alınmıştır.
- E) Hâkim duygu özlemdir.

10. İlk blog 1991'de oluşturulmakla beraber geniş bir kitle tarafından tanınması, "weblog" adıyla 1997 yılında gerçekleşmiştir. Blogların ortaya çıkış sebepleri arasında bilgi ve iletişim teknolojisindeki ilerlemeler, internet kullanımının yaygınlaşması ve kullanım alanlarının farklılaşması, müşterilerin bilinçlenmesi ve daha çok söz sahibi olmak istemeleri gibi unsurlar yer almaktadır. Bloglar temelde sınırları olmayan üç kategoriye ayrılmıştır. Ağırlıklı olarak metinlerden, fotoğraf, video veya seslerden oluşmaları önem teşkil etmemektedir. Kişisel, profesyonel ya da her iki özelliğe birden de sahip olabilmektedir. Hepsi teknolojik, siyasi ve günlük kategoriler olarak ayrılabilir. En yaygın ve geleneksel olanı, bir kişinin yayımladığı kişisel bloglar, çevrim içi bir günlük veya yorum olarak işlenmektedir. Haber içerikli bloglar ve politik bloglar en çok dikkat çeken türlerdir.

Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?

- A) Blogların alt türlerinden söz edilebilir mi?
- B) Blogların içerisinde ne tür veriler yer almaktadır?
- C) Blogların ortaya çıkması hangi nedenlere bağlanabilir?
- D) Blog sözcüğü ne anlama gelmektedir?
- E) Bloglar hayatımıza ne zaman girmiştir?

Fiil - 1

1. “Bana bu kocaman yeryüzünde bulutları ondan çok bilen, ondan çok seven bir kişi gösteremezsin.” **cümlesinde altı çizili fiil ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

A) Basit zamanlıdır.
B) Tezlik anlamı taşımaktadır.
C) II. tekil kişiye göre çekimlenmiştir.
D) Birleşik yapıdır.
E) Haber kipi almıştır.

2. (I) “Kündekârî”, parçalar arasında herhangi bir bağlantı elemanının kullanılmadığı ve bütünü oluşturan parçaların birbirine geçecek şekilde tasarlandığı bir ağaç işleme sanatı şeklinde tanımlanmaktadır. (II) Tarihi, Orta Asya Türk toplumlarına kadar uzanmaktadır. (III) Kündekârî sanatıyla uğraşan çok az usta var bugün. (IV) Ahşabı maharetli elleriyle âdeta yoğuran amcam da bu sanatı icra eden üç beş ustadan biridir. (V) Kündekârî sanatını konuşmak için amcamı, atölyesinde ziyaret ettik.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) I. cümlelerin yüklemi edilgen çatılıdır.
B) II. cümlelerin yüklemi, türemiş bir fiildir.
C) III. cümlede birden fazla fiilimsi kullanılmıştır.
D) IV. cümlelerin yüklemi sıfat-fiil grubu içeren belirtili isim tamlamasıdır.
E) V. cümlelerin yüklemi yardımcı eylemle kurulan birleşik fiildir.

3. **Aşağıdaki cümlelerin hangisi çatı bakımından diğerlerinden farklıdır?**

A) Güneş ışığı pencereden odaya yayılıyor.
B) Konserin iptal edildiği, e-posta yoluyla duyurulacak.
C) Burada 08.00 ila 10.00 arasında hizmet veriliyor.
D) Meselenin iç yüzü nihayet anlaşılmış.
E) Muhabbetle demlenmiş çaylar bardak bardak tüketildi.

4. (I) İnsanlık son 100 yılda, en büyük adımını iletişim konusunda attı, dersek yanlış olmaz. (II) Yeni keşfedilen ve insanoğlunun o güne kadar gördüğü en hızlı “şey” olarak kabul edilen elektriğin, iletişim aracı olarak kullanılmasıyla ortaya çıkan telgraf, yeni bir çağı başlattı. (III) İletişimin; kolay, hızlı ve ucuz hâle gelmesiyle dünyanın dört bir yanındaki insanlar düşüncelerini ve yaşamlarını paylaşır hâle geldi. (IV) Telgrafın yerini radyo alırken de asıl amaç bu iletişimi daha da kolaylaştırmak ve hızlandırmaktı. (V) 1960’lı yıllarda kullanımı yaygın hâle gelen televizyon da aslında, daha iyi, hızlı ve kolay iletişim amacıyla ortaya çıktı.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisinin yüklemi fiil değildir?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

5. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yapılmakta olan bir iş bildirilmektedir?**

A) Ankara’nın Kızılcahamam ilçesinde bulunan Şahinler Tabiat Parkı, 2009 yılında kurulmuş.
B) Yazar, 1954 yılında Ankara’da dünyaya geldi.
C) Mersin’in Silifke ilçesinde 2 bin yıl önce inşa edilen tarihî taş köprü, restore edilecek.
D) Trafiğe takıldıysa ancak on gibi gelir.
E) Usta, birkaç dakikadan beri demirin bir tarafını yontuyor.

6. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yüklem, yapı yönüyle diğerlerinden farklıdır?**

A) Atölye dışında resim yapmak XIX. yüzyılda özellikle empresyonistlerle gelişmiştir.
B) İşe, dikdörtgen şeklindeki büyük bir kurşun kalem ucunu andıran sıkıştırılmış mürekkep çubuğu ezmekle başlıyorsunuz.
C) Mimaride Sinan, şiirde Fuzuli hatta Karahisari ve musikide İtri mutlaka bilinmeli.
D) Türk-İslam medeniyetinin zirvesine yerleşmiş Osmanlı Devleti, cenk meydanında dahi estetikten taviz vermemiş.
E) İnsanlık, tarihin ilk dönemlerinden beri iç dinamiklerini sanatla dış dünyaya yansıtmıştır.

Fiil - 1

7. Büyükada'ya bu mevsimde ilk kez geliyordum. Adanın
I
kış renkleriyle donanmış sakin, bir tür terk edilmişlik hüznüne bürünmüş sokaklarında gezinmeye başlamıştım.
II
Dar ve yapayalnız bir sokağın kıvrımına uyararak meydana doğru ilerleyiverdim. Burada nehirlerin; dağlar, tepeler
III
aşarak düzlükte sükûnet arayan başka başka nehirlerle birleşmesine benzer bir heyecan vardı. Meydandaki boş
IV
luk gizli bir deniz gibiydi.
V

Bu parçadaki altı çizili sözcüklerin hangisinde ek fiil yoktur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde eylemde kip kayması vardır?

- A) Her sabah, soluğu aynanın karşısında alıyorum.
B) Onu en son geçen bayram durakta gördüm.
C) Onlar Balkan Savaşı'nın bütün acılarını yaşamışlar.
D) Bu gidişle ablasından daha başarılı olacak.
E) O filmi ne zaman izlesem canım turşu ister.

9. Aşağıdaki cümlelerden hangisi nesne-yüklem ilişkisine göre diğerlerinden farklıdır?

- A) Eve girince menekşe kokusunu iyice içime çektim.
B) Bahar gelince uzak ufukları izleriz.
C) Bir ip gerdi badem ağacıyla söğüt ağacının dallarına.
D) Kafamı kaldırıncsa saat kulesinin yanına geldiğimi fark ettim.
E) Kitaplığın solunda duran masadaki kâğıtlara baktım.

10. Aşağıdaki atasözlerinden hangisinin yüklemi oluş fiilidir?

- A) Sayılı koyunu kurt kapmaz.
B) Çocuk düşse kalka büyür.
C) Sel ile gelen, yel ile gider.
D) Öfkeyle kalkan, zararlı oturur.
E) Dost, dostun ayıbını yüzüne söyler.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde fiil kullanılmamıştır?

- A) Yine o türküyü mırıldanıyordu.
B) Zor günümde âdeta can simidimdi.
C) Aralanan pencereden temiz hava girdi.
D) Hayata dört elle sarılmak gerekiyor.
E) Ağzıyla kuş tutsa kendini beğendiremez.

12. Aşağıdaki dizelerin hangisinde anlamca kaynaşmış birleşik fiil vardır?

- A) Burda, Hindistan'da, Afrika'da,
Her şey birbirine benzemektedir.
B) Ben ki kıtalar keşfetmişim, nesillerden,
Ben ki cihan kadar.
C) Sessizdi yeryüzü
Yeryüzünde biricik Akdeniz vardı.
D) Bakakalırım giden geminin ardından;
Atamam kendimi denize, dünya güzel.
E) Dün gece, dün gece gördüm düşümde
Kömür gözlümden ayrı düşmüştüm.

Fiil - 2

1. Hayatım boyunca ninemin gözleri beni takip etti. O gözlerin her zaman özlemini duyuyorum. Küçükken onların anlamını kavrayamıyordum. Bir şekilde, geleceğe dair işaretler taşıdıklarını büyüdüğümde anlayacaktım. Kimi yakınlarımızın “Adiviye Hanım” diye seslendikleri ninem; az konuşan, sessiz ve etrafa gökyüzü kadar canlı mavi gözleriyle bakan bir kadındı.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisinin örneği yoktur?

- A) Anlamca kaynaşmış birleşik fiil
- B) Geçişli fiil
- C) Edilgen fiil
- D) Fiilimsi
- E) Birleşik zamanlı fiil

2. (I) Yusuf’un imdadına yine o dağlar yetişir. (II) Uçurumlar, dümdüz bir yol olur. (III) Sonra kartallar gelir. (IV) Kulaklarında hissettiği, çocukluk denizinin dinmeyen uğultusudur. (V) Aradan çağlar, masallar, efsaneler, nesiller geçer.

Bu parçadaki cümlelerin hangisinde çatı özelliği aranmaz?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

3. Aşağıdaki dizelerin hangisinde yardımcı fiille kurulmuş bir yüklem kullanılmıştır?

- A) Ankara’da yedim taze meyveyi
Boşa çiğnemişim yalan dünyayı
- B) Alı turnam bizim ele varırsan
Şeker söyle, kaymak söyle, bal söyle
- C) Çok zaman sabrettim tükenmez derdim
Gönül mihnet pınarında gam çalar
- D) Gökyüzünde bölük bölük turnalar
Yok mu insafınız, aldı dert beni
- E) Ne güzel yakışmış allar Ayşe’ye
Boyunu benzettim mor menevşeye

4. (I) Dört mevsimin de kendine has bir kokusu ve tınısı olduğu doğrudur. (II) İlkbaharı gören insan, onu hiç böyle farklı görmemiş olduğunu düşünür. (III) Yaz bereketi, her yıl yeni ve büyüktür. (IV) Sonbahara daha önce hiç bu yılki gibi alıcı gözle bakmamışsınızdır. (V) Ve elbette kış da yeniler her yıl kendini.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdaki çıkarımlardan hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede fiilimsi vardır.
- B) II. cümlede yüklemi iş bildiren bir fiildir.
- C) III. cümlede ek fiil kullanılmıştır.
- D) IV. cümlede yüklemi birleşik zamanlıdır.
- E) V. cümlede yüklemi geniş zamanla çekimlenmiştir.

5. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin yüklemi durum fiilidir?

- A) Çeşmenin başında bir müddet dinlendi.
- B) Yağlı iftar çöreklerini kapının koluna asmış.
- C) İçine ufarak bir patates doğrayacaksınız.
- D) Yanındaki yaşlı adamın elini öptüm.
- E) Atından inmeden daldan bir elma alır.

6. Osmanlı İmparatorluğu’nda cam işleri bir sanat hâline - - - -. Camcılar ocağı kurulmuş, cam işiyle uğraşan ustalara “câmgir” adı - - - -. Cam ürünlerinin üretimi Beykoz ve Paşabahçe’de kurulan cam atölyelerinde - - - -.

Bu parçadaki boşluklara sırasıyla aşağıdaki fiillerden hangileri getirilmelidir?

- A) dönüşmüştür – konmuştur – üretilmiştir
- B) gelmiştir – verilmiştir – yapılmıştır
- C) bürünmüştür – tasarlanmıştır – uygulanmıştır
- D) almıştır – uygulanmıştır – düşünülmüştür
- E) kavuşmuştur – düşünülmüştür – gerçekleştirilmiştir

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yüklem şart kipinin hikâyesiyle çekimlenmiştir?

- A) Buraya da bir çay bahçesi açılacaktı.
- B) Kuvvetli bir hafızası olduğu söylenmekte.
- C) Bilgisayarı tamirciye bırakır mısın?
- D) Şiirin ne söylediği de dikkate alınmalı.
- E) Keşke bu yaylayı daha önce görseydim.

8. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin yüklemi sıfat-fiil eki almış kelime ile yardımcı fiilin birleşmesi sonucunda oluşmuştur?

- A) Çocukluğumuzdan beri onunla içtiğimiz su ayrı gitmez.
- B) Ben daima diğer yoldan gitmeyi tercih ederim.
- C) Bu sorunun üstesinden pekâlâ gelebilir.
- D) Nöbetçinin inat edeceği tutmasını mı?
- E) Gözümün içine bakıp bir şeyler söyleyecek oldu.

9. Çık benim şair tabiatım, çık orta yere

Fakir güzelinden söyle
I

Hasret ateşinden çal
II

Çal, söyle benim derdimi sevdalı sesinle.

Hep bilinen şarkılar gibi olsun
III

Yani bilinen şarkılardan olsun.
IV

Yeni sözler arama nafile
V

Bu dizelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisi fiilimsidir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

10. Güzel bir haber almışçasına aniden neşelendi.

Bu cümledeki fiilin çatı özelliği aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Etken - geçişsiz
- B) Dönüşlü - geçişsiz
- C) Edilgen - geçişsiz
- D) İşteş - geçişli
- E) Etken - geçişli

11. Aşağıdakilerin hangisinde ek fiil cümleye tahmin anlamı katmıştır?

- A) Hayat, başımızdan geçenlerin toplamıdır.
- B) Gün aşırı kasabaya inerlerdi.
- C) Bu masalı küçüklüğünde anlatırlarmış.
- D) Adam nihayet hatasını anlamıştı.
- E) Sabah yola çıktıysa çoktan varmıştır.

12. İşliyor kalbim
I

Eskiyor saçlarım
II

Ve gözlerimin en ince hücreleri
III

Okuyorum hayatı
IV

Toprağın üstünden çok

Altındakilerle var olduğunu
V

Bu dizelerdeki altı çizili sözcüklerden hangisi kişi (şahıs) eki almıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

